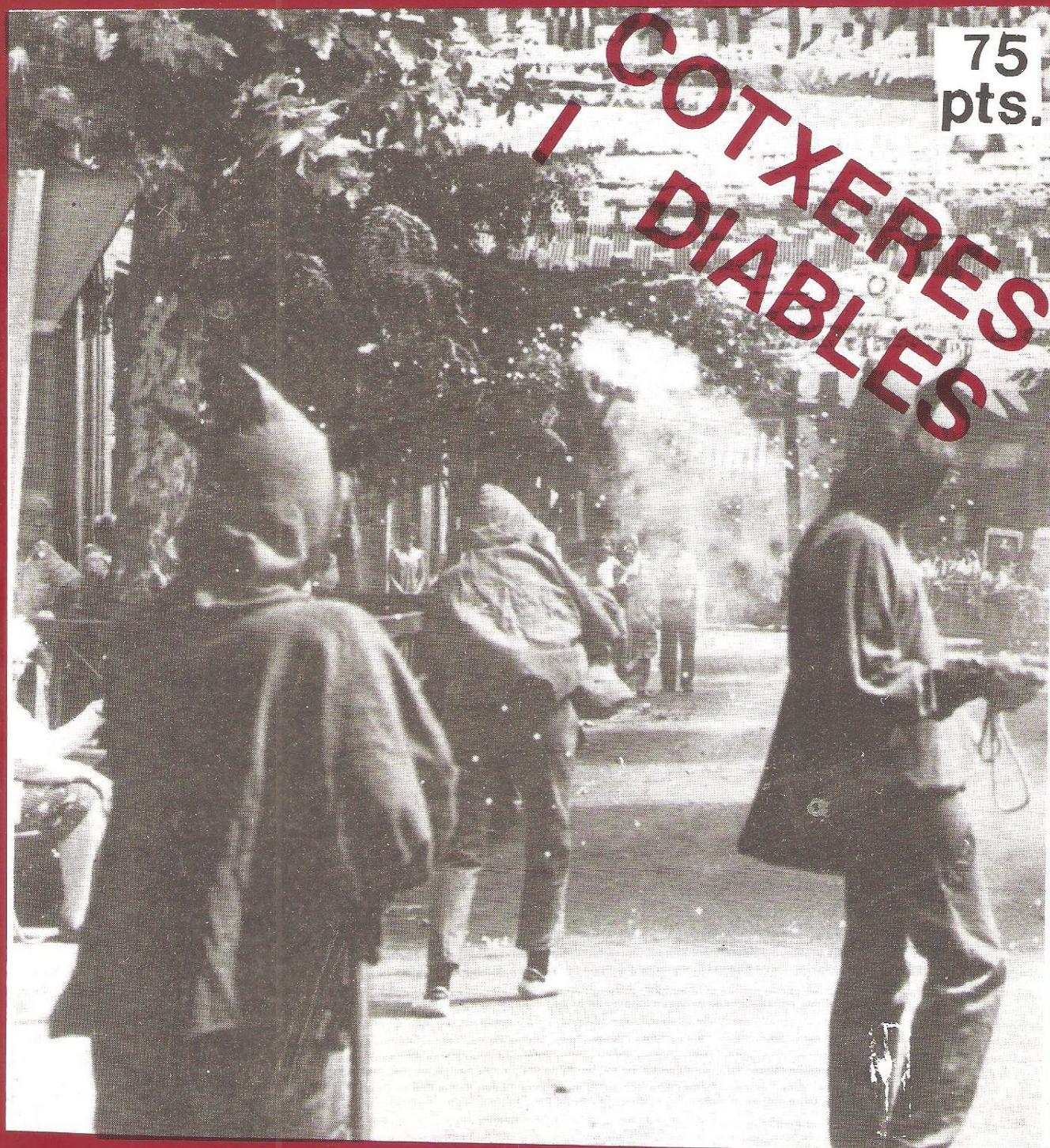

Trenc d'Alba

La revista de Sants, Hostafrancs i La Bordeta

nº17

Octubre - Novembre 84

**ESPAI
RESERVAT
PER
AL
VOSTRE
ESTABLIMENT**

Editorial

L'hem ballat i la ballarem

Després de 30 dies de gresca, podem dir, plens d'eufòria i cansament muscular, que la Festa Major 84, ja l'hem ballat. Nosaltres, a diferència dels bons amics de Gràcia, no ens conformem amb una setmana o deu dies. La nostra Festa Major, amb la incorporació de nous carrers, és la més llarga de totes les festes majors que es fan i es desfan. Una mica més, i empalmem amb la del 85, però ja se sap que aquest barri "és diferent". Com és diferent també el tracte que s'ha rebut per part de l'Ajuntament. Les Comissions de Festes, que ben aviat canviaran de nom i s'anomenaran Comissions de Fes-t'ho Com Pugués, han posat el crit al cel pels pocs diners rebuts i per lapoca col·laboració en temes tan greus com el de la seguretat ciutadana. Però fins i tot sense diners ni policia, hem tingut les festes al carer. La gent s'ha divertit i això és el que més importa. Nosaltres, com a revista, vam contribuir amb el nostre granet de sorra tot retransmetent en directe els dies 24 i 31 d'agost, a través de ràdio Avui de Barcelona, el programa especial "Trenc d'Alba-Festes de Sants". Amb el record d'aquells dies d'animació, ja podem dir que, entre tots, la vam ballar...

I la ballarem. La ballarem amb la inauguració oficial de Cotxeres la darrera setmana de setembre. Després de dos anys d'espera, el Centre Cívic de Cotxeres ja serà oficial. Ara que el barri ha oblidat la duríssima polèmica viscuda entre Centre Cívic i Entitats, la inauguració d'aquest "Super-Centre Cívic" és el primer pas per demostrar als veïns que tot això pot funcionar. Des de l'exterior, Cotxeres sembla encara el Palau de Schönbrunn o el Museu del Louvre; des de l'interior, els responsables han de demostrar que aquestes instal·lacions s'han de fer servir fins a l'esgotament. Cotxeres té l'oportunitat (oportunitat històrica) de reanimar la vida cultural d'una zona que va gairebé més enllà del barri de Sants. Si Cotxeres vol, d'aquí a pocs mesos la ballarem.

TOTS:

Director: Alfred Picó

Consell de Redacció: Manel Gómez, Eduard Castaño, M. Angels López.

Equip de Redacció: Aleix Ferrater, Júlia Badal, Josep Martínez, Josep Simoncini, Rosa M. Picó, Núria Martínez, Elena Asbert, Jordi Clausell, Roberto Placer, Roser Martínez, Manuel Barrera.

Col·laboradors: David Stardust, Germà Terol, Enrique Molina, Gemma Nierga, Begoña López, Rosa Alvarez, P.P., Josep Vila.

Maquetació: Consuelo Albiñana, Amadeu Ros, Montserrat.

Equip de Fotografia: Meritxell Sendrà, Taresa Tarabal, Mercè Rovira.

Distribució: Eusebi Giménez.
tel 431.55.95

Publicitat: Joan Sales
tel 661.17.77 / 240 49 84

Redacció: Olzinelles 30
tel 331.10.07

08014 Barcelona

Dipòsit legal: B. 9486-82

Impressa:
IBARS, c/ Sepúlveda, 171

TRENC D' ALBA no es fa necessàriament solidari de les opinions expressades pels seus col·laboradors.

Per qualsevol reproducció del contingut de la revista caldrà citar la procedència i l'autor.

Butlletí de Subscripció

Nom.....
Carrer.....
Població..... D.P.....
Telèfon..... Activitat.....

Vull rebre la revista TRENC D'ALBA a partir del número a través de la modalitat següent:

Subscripció normal (10 núms) 750 ptes. ☐
Subscripció de suport (id.) 1.500 ptes. ☐
Aportació voluntària (id.) ptes. ☐

Signatura,

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta, atenguin el rebut que els presentarà la revista «TRENC D'ALBA» (Alfred Picó o Manel Gómez).

Titular compte.....
Banc/Caixa.....
Agència.....
Nº compte/lílibreta.....
Població..... Data.....

Signatura,

* ENVIEU-LO A TRENC D'ALBA, C. Olzinelles, 30

Festa Major

Quan es parla d'una festa major, a tots ens ve a la memòria allò tan bonic d'un carrer vestit de gala, els veïns entusiasmats que s'han mudat amb el vestit dels diumenges, criatures que salten i corren pels carrers, llums encesos a totes les finestres, i un gran xivarri. I si bé tot això és veritat, en el veritable esperit de les festes també hi ha el revés de la moneda. D'això, poc se'n parla, sempre és preferible ensenyar la part bonica i amagar la lletja, però nosaltres creiem que tothom té dret a saber les dues parts d'allò que és el més important per al seu barri.

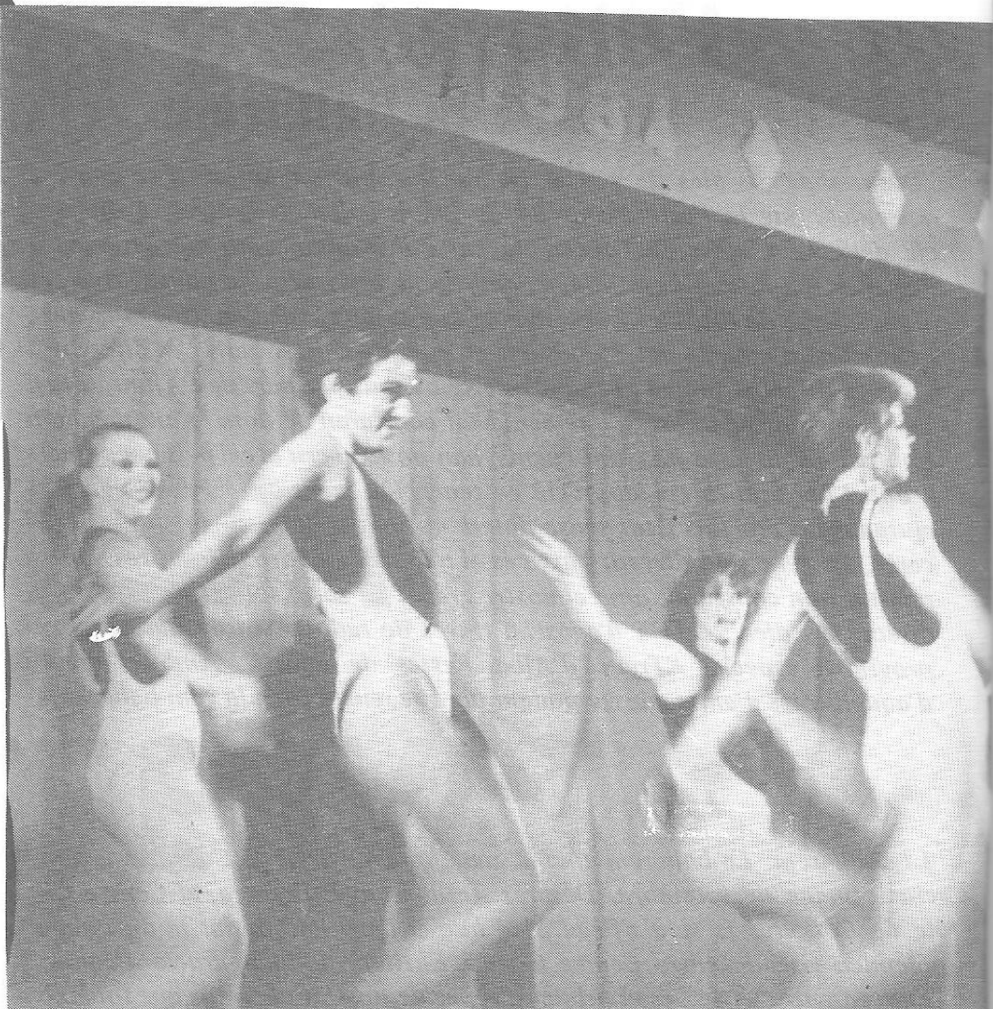

Foto:Yashi

IRIS

J. CURA

Sastreria, Camiseria,
Gèneres de Punt

CREU COBERTA, 112
tel. 431.67.99

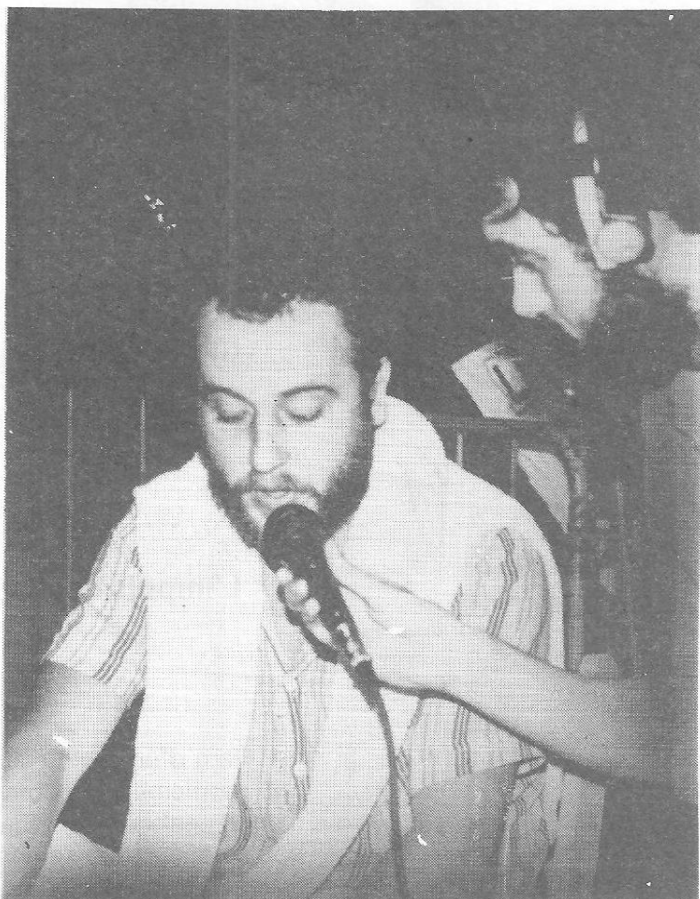
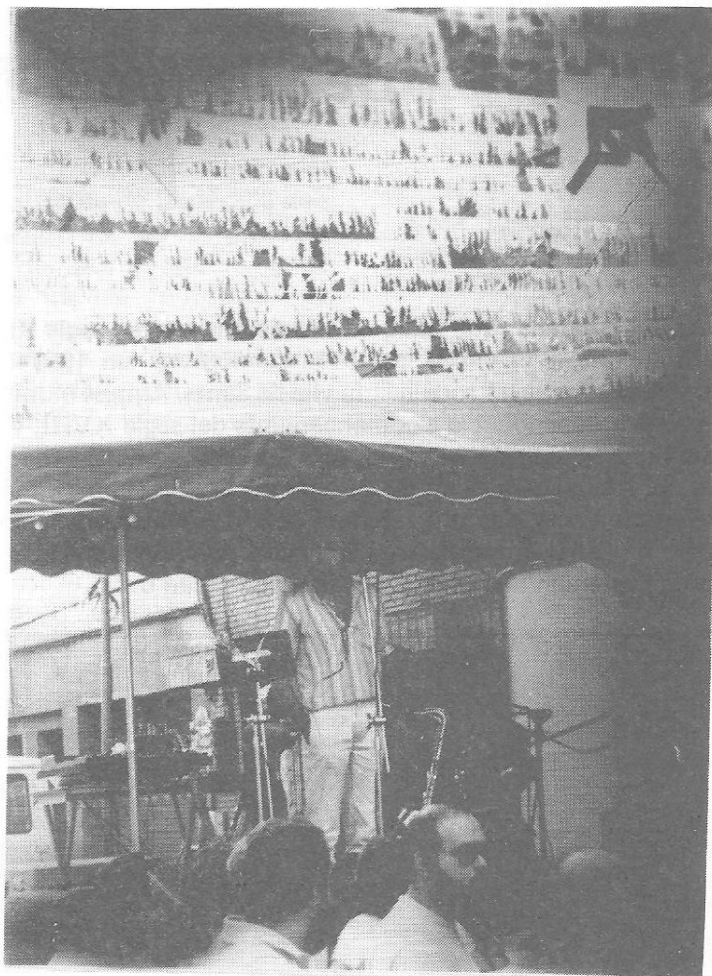

En més d'un carrer, es varen voler comparar amb les fetes a d'altres barri i, deixant de banda allò de "les comparacions són odioses", hem de tenir en compte que en d'altres barri, les festes es fan unitàriament i totes al mateix temps. Al nostre barri, es fan en uns dies específics per a cada carrer i no tenen una relació entre elles. Es més, hi ha carrers que, fins i tot, tenen dues festes diferents: una a la part de dalt i l'altra a la part de baix, i una és millor que l'altra. Per altra banda, això comporta que un mateix grup sigui cridat per dues festes diferents en el mateix dia, amb poca diferència de temps i no pugui ser puntual en la seva segona actuació.

Els problemes de les comissions de festes dels diferent carrers i el fet que no arribessin a posar-se d'acord, va impossibilitar portar a terme una de les propostes que tenien els Diables de Sants. Així ens ho explicava un dels seus components:

—Nosaltres hem participat en un toat de cinc carrers d'aquí el barri de Sants, però hi veiem un petit problema: cada carrer del barri organitza la seva festa. El nostre propòsit era el de fer una actuació conjunta a tot el barri; és a dir, fer un cercavila que passés per tots els carrers que estan guarnits i fan Festa Major. El que passa és que problemes de les comissions de festes de cada carrer ens ho han impossibilitat, perquè no han aconseguit posar-se d'acord. Aleshores, el màxim que hem aconseguit és que l'últim dia de Festa Major, organitzin una cercavila que anirà de la Plaça de Màlaga fins a la plaça de l'estació de Sants.

Per altre cantó, les comissions de festes deien que no els havia costat gran feina fer aquests actes. Es clar, el que els costava era posar-

se d'acord entre ells. Pretenien que, gairebé amb els mateixos diners a repartir, però amb el doble de carrers que l'any passat, el Consell els donés més quantitat de la que varen rebre. Això també va ser un dels afers que varen tractar. El senyor Sisquella ens explicava així la posició de l'Ajuntament:

L'opinió de l'Ajuntament respecte de les festes majors és que qualsevol manifestació popular a nivell de carrer és molt important. Això sí, hi ha hagut algun problema...

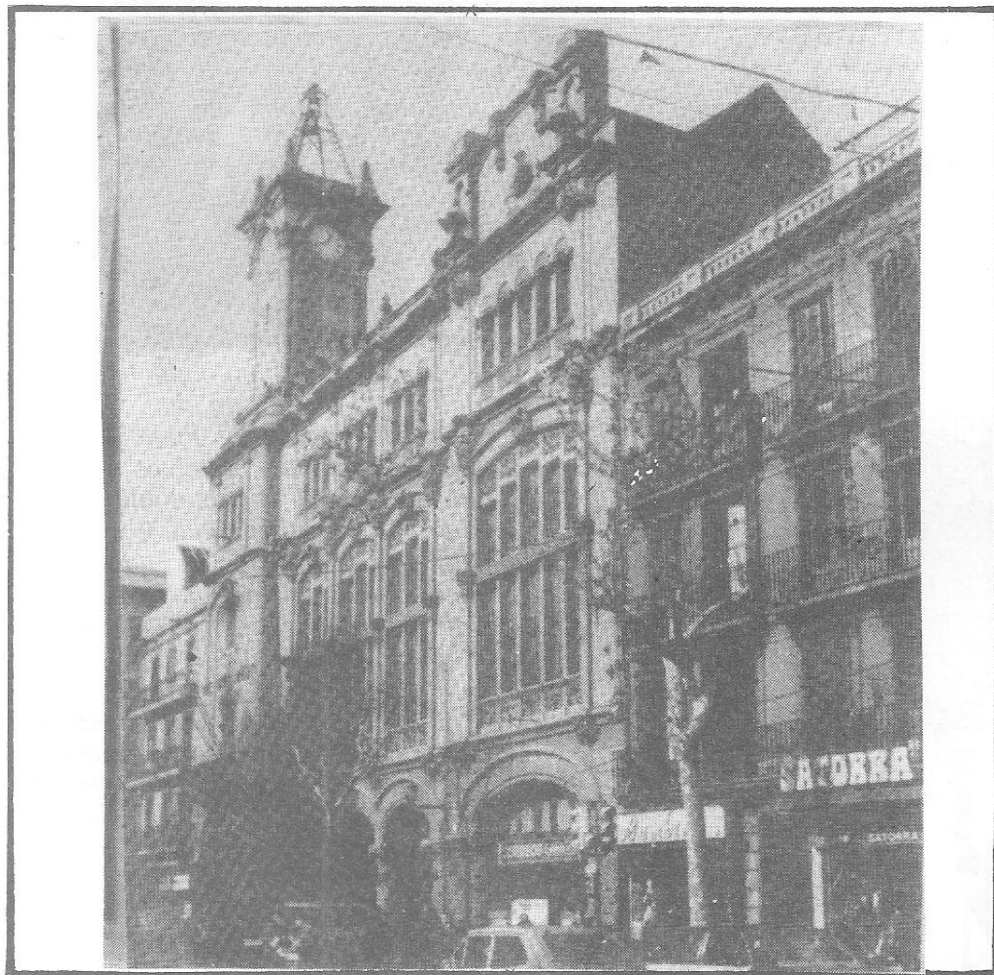
Es a dir: els uns donen la culpa als altres, aquests les accepten, però passen la pilota a un tercer. Tot això provoca que les festes no surtin tan bé com podrien sortir.

Esperem que això, si més no, serveixi perquè les properes festes majors es facin amb una mica més d'unitat per part de les comissions de festes dels diferents carrers, i que hi hagi menys problemes. Fins l'any que ve.

Sants: De vila independent...

...a barri de Barcelona

La capital catalana, que maldava des de mitjans del segle XIX per convertir-se en una gran ciutat europea, s'annexionà en 1897 (amb altres cinc pobles de les seves rodalies) la vila de Sants. Aquest municipi, que va arribar a la independència a començaments del segle XVIII, va conèixer, des de finals d'aquesta centúria, un desenvolupament urbà i industrial que la col·locà al capdavant de les viles del pla barcelonès. Les reaccions antiagregacionistes, que tingueren un gran ressò entre els sectors obrers i populars de Sants, foren absents en alguns comerciants i industrials que, d'antuvi, pretenien una unió pactada amb la gran urbs.

El nucli vell del barri de Sants es forma a l'entorn de l'església de Santa Maria, de l'existència de la qual se'n té constància en el segle XI. Les primeres dades sobre els habitants de la vila, són de mitjans del segle XIV i donen una xifra d'unes dues-centes persones, ocupades majoritàriament en les feines agrícoles.

Arribat a la independència a començaments del segle XVIII, com la major part dels pobles del pla de Barcelona, el municipi de Sants estava delimitat per Les Corts (fins el 1836 dins el territori de Sarrià), L'Hospitalet, Barcelona i el mar. El caràcter eminentment rural de la població començà a transformar-se en aquesta centúria amb l'aparició

de la indústria en el seu territori, que era de poc més de sis quilòmetres quadrats.

Els tallers i prats d'indianes s'incrementen d'una forma considerable, representant una xifra de més de 200 a la primera dècada del 1800. El creixement de la vila s'accentua des de 1790, any en què s'obre la carretera reial de Madrid, convertida en carrer (avui de Sants) entre la Creu Coberta i Collblanc. Aquest esdeveniment dona lloc a la construcció de cases a banda i banda de la nova via, que ja de bon començament tingué una gran circulació en ambdues direccions i propicià l'aparició de nombrosos magatzems i hostals. Malgrat tot, les comunicacions entre la capital i el municipi de Sants serien ben deficientes fins entrada la passada centúria.

L'any 1855, ja creat el barri d'Hostafrancs, i quan tot just comença la urbanització de La Bordeta, s'inaugura el ferrocarril a Martorell i Molins de Rei i s'instal·len dues estacions a la vila, que ja compta amb més de 6.000 habitants. Paral·lelament, té lloc la primera vaga general a Catalunya, amb un particular ressò al Vapor Vell, fàbrica que havia fundat l'industrial Joan Güell a Sants uns anys abans.

L'impuls demogràfic

Al llarg d'un segle i mig d'autonomia municipal, el poble havia incrementat en quinze vegades la seva població, i el creixement industrial (com altres poblacions del pla) havia estat espectacular. Així, els

prats d'indianes anaven donant pas als fusos i als telers mecànics, i ja des de l'any 1819, funcionava la fàbrica de productes químics S.A. Cros.

Aquest impuls econòmic fa que la vila es converteixi en un centre d'atracció d'una altra gent, vinguda principalment de la resta del Principat, i que ja el 1849, any d'inauguració de l'Espanya Industrial (en terrenys d'Hostafrancs), representaven més del vint per cent del total dels habitants.

L'activa presència del sector obrer a Sants, afavoreix que aquesta localitat sigui present d'una forma destacada en aquells moviments socials que es produeixen al llarg de la segona meitat del segle passat. L'any 1872, la vila compta amb la tercera federació en importància de l'AIT (darrere Barcelona i Alcoi) i pel que fa al nombre d'afiliats, més de tres-cents mil.

Un municipi obrerista

El poble viu diverses vagues des de començaments de la dècada dels setanta, tenint lloc en les jornades de lluita del primer de maig de 1890 ("La España Industrial" va romandre aturada durant una setmana) la conquesta, per part dels paletes, de la jornada de vuit hores. Aquesta millora laboral afectarà també els altres indrets del pla barcelonès.

A partir de 1880, s'inicià el desenvolupament del barri de La Bordeta, tot just quan s'instal·la en aquest indret, procedent de Les Corts, la fàbrica de Can Batlló. Això significarà el trasvàs a la indústria de certs sectors ocupats en l'agricultura. En aquesta dècada —any 1883—, el municipi santsenc

decideix entrar a formar part de Barcelona, donant pas a una unió que duraria poc més d'un any i que s'hauria de rescindir davant el descontentament popular de la vila, així com de les altres poblacions del pla.

Aquest descontentament es veuria afermat en la gran manifestació de tots els municipis de les rodalies de la capital l'any 1889 contra els desitjos annexionistes de la gran urbs, cada vegada més forts. En aquest acte, Sants participaria d'una forma rellevant. Poc abans, va ser oberta la Gran Via fins a Creu Coberta, i el 1894, el Paral·lel arriba fins a Plaça Espanya. Aquests dos fets representen una millora en les comunicacions de la vila (així com d'Hostafrancs i La Bordeta, barris d'una forta implantació industrial) amb Barcelona.

La veritat, però, és que l'obertura de la Gran Via es realitzà a costa d'uns terrenys del municipi santsenc. Ja des de l'Exposició Universal de 1888, la capital catalana es mostrava cada cop més expansiva i més determinada a estendre els seus límits a base d'annexionar-se les viles que l'envoltaven, amb la idea de crear la Gran Barcelona que abastés del Llobregat al Besòs.

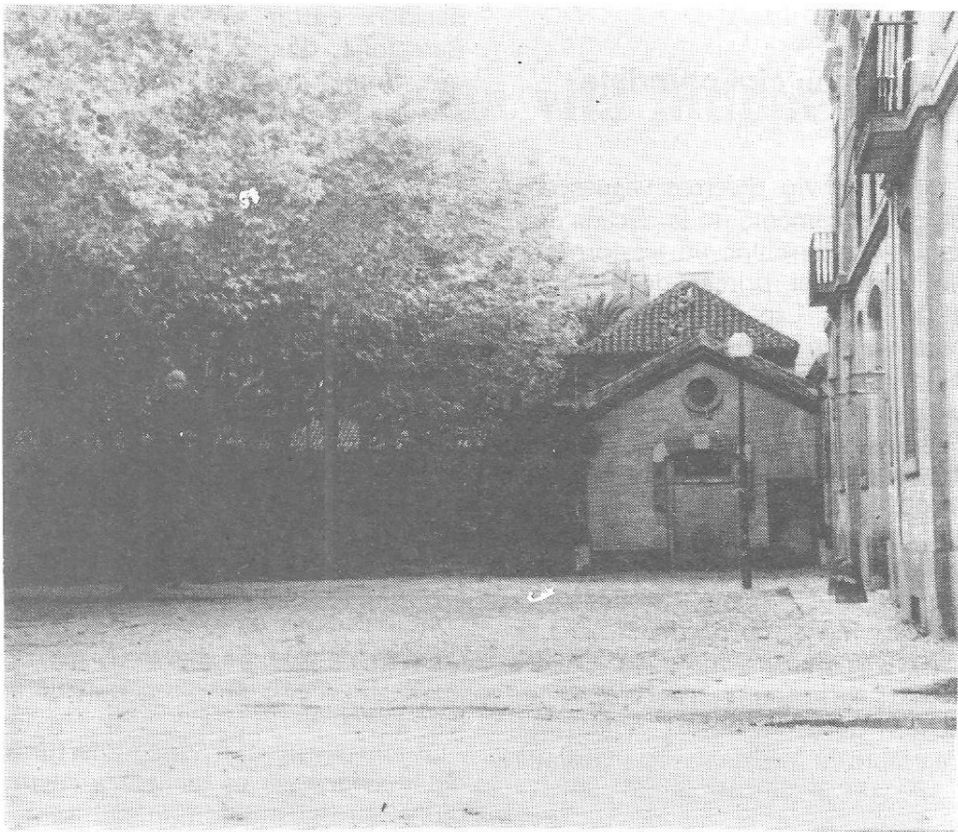
La lluita per conservar l'autonomia

L'esperit antiagregacionista es mantindria tothora a Sants, així ho remarcava el Diario de Barcelona de data 14 d'abril de 1897, assenyalant que *"En reunión celebrada hace pocos días en el vecino pueblo de Sants, se acordó invitar a los gremios a que se reunieran separadamente para manifestar su parecer acerca del proyecto de agregación a Barcelona... Y se acordó incoar un expediente contra la misma, así como ponerse de acuerdo con las otras entidades antiagregacionistas de los demás pueblos del llano para trabajar en el mismo sentido."*

Al mateix temps, en aquesta reunió es protestava contra la suposició que existís a la vila una Junta de

Can Batlló, a La Bordeta

Defensa. Aquesta entitat havia manifestat pocs dies abans al batlle barcelonès la necessitat de l'annexió.

En el barri veí de la capital, Hostafrancs, va haver-hi intents de separar-se de la gran urbs al llarg de tota la meitat de segle, tal com ho va fer Gràcia el 1850. Malgrat tot, els intents de segregar-se no van reeixir, i en el moment en què Sants, població amb la qual acabà per confondre's, es debatia per mantenir l'autonomia, tot esforç va desaparèixer per la precipitació dels fets.

Davant les manifestacions de la Junta de Defensa, la publicació de la vila, El Noticiero de Sans, de 10 d'abril, criticava l'actitud d'aquell sector apuntant: *"En efecto, los eternos sediciosos de la Junta de Defensa se han declarado agregacionistas, importándoles poco las bases, hasta hoy ignoradas, bajo las cuales la vecina urbe ha de absorber poblaciones. No quiere decir esto que nosotros seamos enemigos de la agregación, no quiere decir esto que a ella nos opongamos en absoluto, lo que queremos significar es que proyectos que hasta tal punto afectan el modo de ser de las poblaciones, no deben ser aceptados a tontas ni a locas."*

L'agregació arribà, però innexorablement; a través d'un decret de data 20 d'abril de 1897, que, a més de Sants, incloïa Sant Andreu, Sant Martí de Provençals, Gràcia, Les Corts i Sant Gervasi. Horta i Sarrià serien annexionades ja en aquesta centúria.

La mateixa publicació santsenca, un cop ja realitzada la fusió de la vila (que ja comptava el 1897 amb més de vint mil habitants) amb Barcelona, remarcava en data 15 de maig, en un article aparegut sota el títol de "Nuestro Propósito": *"Nuestros lectores saben que hemos sido partidarios de la agregación en tanto que hemos entendido que con ello seguíamos la marcha progresiva del siglo que tiende a la formación de grandes capitales... Es preciso que los pueblos agregados no queden relegados a la categoría de barrios extremos a los cuales no alcancen los paternales desvelos de la administración. Sans (sic) ha dejado de ser un pueblo para formar parte del distrito 7 de Barcelona. Nos han hermanado con un barrio de la capital, con Hostafrancs y con Las Corts. Ahora combatiremos por los intereses del distrito."*

De les expectatives, a l'aferissada oposició antiagregacionista

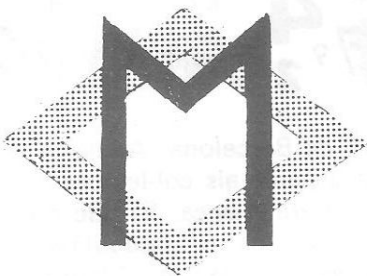
Aquest to conciliador, que porta el Noticiero de Sans a assenyalar la necessitat de passar de l'entusiasme de la lluita al despassionament en haver-se consumat l'annexió, canvia radicalment tan sols un mes més tard. Així, a l'edició del 26 de juny, a més de queixar-se de la campanya dels diaris de la capital acusant de corrupció les viles del pla, el diari remarca: *"Desgraciadamente no tenemos por ahora para que congratularnos de la agregación. Todos los síntomas, todos los propósitos, todas las noticias que recibimos son pesimistas para la suerte de los pueblos agregados."* I clou amb una crida: *"Si en los pueblos suprimidos existiese un resto de energía, sería ocasión de levantar la más enérgica protesta contra una agregación que lejos de reportarnos ventaja alguna nos lleva a hacernos solidarios de la bancarrota con que se halla amenazada la capital del Principado."*

L'esperit que es vivia entre un sector majoritari de la vila de Sants, queda reflectit en el següent paràgraf: *"Triste derecho el del pataleo, pero en este momento es el único que le queda a este pueblo. Una cosa, sin embargo, tenemos que agradecer al Ayuntamiento de Barcelona, Y es la franqueza con que ha obrado desde un principio; la frescura con que nos ha clavado la puntilla y el desenfado con que nos aplica la ley del conquistador."*

L'agregació a Barcelona no va significar la total separació entre Sants i La Bordeta per un cantó, i Hostafrancs, per l'altre, si més no pel que fa a les relacions comercials i socials. Des de 1895, Sants havia disposat d'un nou Ajuntament, obra de Jaume Gustà i Bondia, en terrenys del barri d'Hostafrancs. Aquest fet representà un apropament més gran entre ambdues zones, que des de finals de la passada centúria passarien a formar part del districte setè de la ciutat.

Manuel Barrera

Fotos: Meritxell Sendra

mercant nou

Si s'hagués de fer un inventari dels llocs poc atractius, estèticament desagradables o, simplement, lletjos, del barri de Sants, amb tota seguretat un dels escollits seria el del túnel d'accés al metro de Mercat Nou. Situat a la cruïlla dels carrers Pavia i Antoni Capmany, aquest indret té prou categoria per trobar-se en una posició preferent en l'àlbum de la deixades urbana.

Sens dubte, és l'estació de Mercat Nou, aquella que té uns accessos pitjor conservats, si més no, de la línia 1 del metropolità. El racó al qual ens referim, reuneix unes característiques per les que qualsevol vianant que el trepitgi, sentirà un rebuig més o menys intens, o, com a mínim, copsarà amb sorpresa l'abandó en què es troba.

L'esforç de les autoritats per a mantenir en condicions el túnel, ens consta que no ha estat gaire gran. No fa més d'un any que es va canviar l'enllumenat, però els resultats reals no han estat gaire satisfactoris. Conjuntament amb els nous plafons —molts d'ells ja trencats—, subsisteixen les velles carcasses en un estat lamentable i amb els cables elèctrics penjant a l'alçada de qualsevol mà d'adult.

No és aquest, però, l'únic inconvenient que existeix. Si hom passa sovint per aquest indret, podrà observar l'abundor de papers i altres objectes pel terra, quasi a diari. Una imatge que, conjuntament amb la brutícia de les parets de pedra, conformen la fesomia repel·lent del racó i parlen de l'estat d'abandó que abans remarcàvem. Un abandó que, alhora, es fa palès en el que en

d'altres temps fou el bar de l'estació, tancat des de fa molt mesos.

I tot això ve a compte perquè creiem que si es gasten tants diners en la nova senyalització de les diferents línies del metropolità, mida que afecta també a la de Mercat Nou, no estaria de més gastar-ne uns quants en el condicionament dels accessos. Caldria començar per la barana que delimita l'entrada al túnel, continuar per l'arranjament de l'escala —en estat lamentable—, així com per les parets i el sostre, d'on regalima aigua els dies de pluja.

Si als canvis anteriors afegim la necessària adaptació de l'enllumenat, aleshores potser sí que s'haurà arribat a la solució final del problema. Com a mínim, si més no, s'hauran assentat les bases per adecentar un lloc que reuneix una quantitat de trànsit humà considerable.

Trencada així la imatge de "provisionalitat" d'aquest indret pel que fa a l'aspecte urbanístic, serà el moment de treure la seva fotografia de l'àlbum de la deixadesa. Una deixadesa que és fidel companya de molts racons dels nostres barris.

m. barrera

Manet

**MARCS
QUADRES
LÀMINES
MIRALLS**

VENDA A L'ENGRÒS I DETALL

ROSÉS, 65 · TEL. 339 64 40

08028 - BARCELONA

TERMOPARKET

L'ÚLTIMA NOVELTAT
EN PARKET

Resisteix els cops i el desgast

**S'instal·la sense desallotjar
els mobles**

**Floridablanca, 26 tel. 223.07.12
Central: Galileu, 46 tel. 339.50.66**

la casona
de alcolea

c/alcolea, 111. baixos 2 - barcelona-14

Centre de Formació Teatral
i Activitats Escèniques

Teatre / Mim contemporani /
Expressió corporal / Dances /
Tècnica de la veu /
Expressió vocal col·lectiva.

Inscripcions: de 6 a 9
Tlf: 3300011

DIRECTAMENT

Quants arbres tenim? Per què hi ha tants embussos a La Bordeta? Quin és el nivell de Contaminació?

Preguntes que volem fer i que volem que siguin contestades. **Directament** al Consell de Districte o a qui correspongui. Envieu-nos les vostres preguntes i seran contestades. **Directament**.

¿Què és el que realment succeeix amb les inundacions del Cinturó?

La part més baixa és la part que queda fins i tot per sota el nivell del mar; és allà on realment sempre hi ha problemes d'aigua, perquè veritablement, quan es va fer, va ser a un nivell molt baix; llavors, el que succeeix és que hi ha unes bombes que xuclen l'aigua i canalitzen amb altres claveguerams. El que passa és

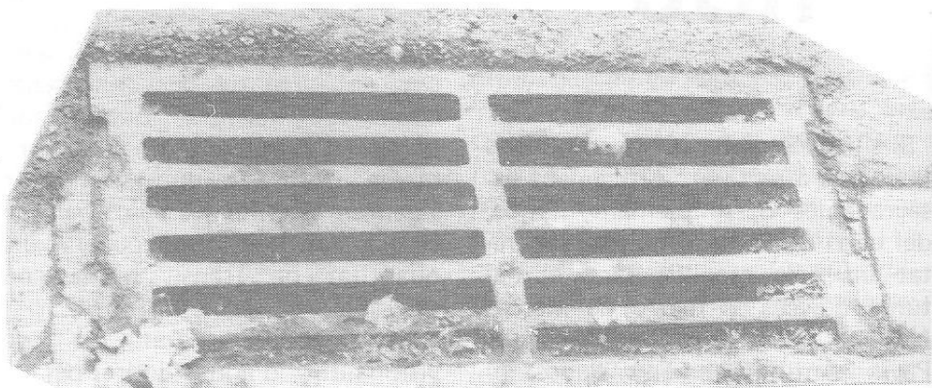
que de vegades, quan plou i hi ha tempesta, la llum no funciona i, llavors, les bombes tampoc no funcionen, però de moment, en aquestes últimes tempestes no hi ha hagut problemes.

Hi ha un permís, però el que passa és que és un projecte de gran envergadura, i no és a nivell solsament d'aquell trosset, sinó d'una quarta

part de Barcelona. Aquestes aigües van a parar als col·lectors que van per Riera Blanca. El que està previst és fer un desdoblament del clavegueram de Riera Blanca, des de dalt de tot. Es més aviat una obra de la Corporació Metropolitana que no pas a nivell de l'Ajuntament.

Núria M.

Foto: Meritxell Sendra

SEGUIMENT DE TEMES

En aquest espai pretenem que segueixin d'actualitat aquells temes que han aparegut als mitjans de comunicació, però que, després, corren el risc de ser oblidats perquè ja no pertanyen al món de "l'actualitat". Només serà una crònica breu, però continuarem parlant-ne.

PERIS: Continuem esperant notícies del Consistori. Vaja, com la cançó "fumando espero..."

NORMALITZACIO DELS RETOLS EN CATALA DELS CARRERS DE SANTS, HOSTAFRANCS I LA BORDETA: Hi ha hagut llocs que, després de quatre anys, ja s'han posat en català. Però el que no comprenc és com carrers amb un nom tan significatiu com el de "26 de Enero" (¿us recorda alguna cosa?) continuen dient-se igual. Com a mínim, si hem d'esperar quatre anys més, podrien posar rètols de cartolina per anar passant.

VAPOR VELL: L'entramb el senyor la... amb el senyor la... bs- t... el 13 de setembre del 1984... st AVUI, dijous, 13 de setembre del 1984... s'ha... s'ha... per... celebr... bre. La ure... ex- trema... els mitjans... cia don... Patrimo... Moral, q... s'haurà a... tal del g... així com... de final... venda de G... Vapor Vell.

El Vapor Vell de Sants es declara monument històric

El diari oficial de la Generalitat, publicà ahir una resolució declarant monument històric i co-artístic el Vapor Vell.

ESPANYA INDUSTRIAL: Les obres del parc de l'Espanya Industrial, com és sabut, ja han començat, però hi ha un tema important que no ha quedat gens clar: el del Drac. Resulta que ara ens assabentem que del contracte de l'Ajuntament amb l'artista, senyor Andrés de Naguel, que va presentar la maqueta del

Drac junt amb el projecte que va ser aprovat, doncs, encara no se'n sap res de segur. I el més greu del cas és que si es comencen a construir els serveis i la cimentació sense preveure també la construcció del Drac, després, el treball i les despeses seran dobles. Creiem que des del juliol del 83, ja hi ha hagut temps de donar resposta a un punt clau del projecte que tant ens va agradar a tots.

SEGURETAT CIUTADANA: Durant aquestes vacances hi ha hagut individus que han "treballat" més que mai: és el cas dels delinqüents. El districte s'ha vist invadit per un seguit de robatoris i atracaments que han espervat més d'un veí.

A veure si ara, d'una vegada per totes, l'Ajuntament, Generalitat i les institucions que siguin necessàries, prenen cartes en l'assumpte i poden erradicar aquesta llúpia de la societat. Les Entitats i AA.VV. estem disposats a participar i ajudar perquè pugui ser realitat.

Jordi Clausell i Subirats

rutes turístiques

Passejar pel carrer Badal entre el sector que va des de Constitució fins a Pavia, és qualsevol cosa menys una agradable *promenade*. Allò que en altre temps fou una gran avinguda voltada d'arbres, que s'estenia entre la Gran Via i la Diagonal, passà a convertir-se, per una manobra de l'ajuntament franquista de la dècada dels seixanta, en una via ràpida. Molts es pregunten: Per què?

L'obertura del nou traçat significà un transtorn de tota la zona. Ara

bé, allà on ha deixat una petjada més forta, és al tros esmentat més amunt. Deixant al marge l'últim sector del carrer Badal (entre Constitució i Gran Via), que caldrà esperar un xic per a trobar-li la qualificació més adient, la veritat és que el sector del cinturó que travessa els carrers de Sùria, Andalusia, Burgos i Antoni de Capmany, és, per si sol, un conjunt d'errades urbanístiques. Si el vianant va en direcció sud i es resisteix a mirar cap a l'esquerra per defugir l'espectacle

de veure passar automòbils amunt i avall, trobarà, a més d'un raquític espai amb tres raquítics arbres, que potser volia ser un espai verd, l'enorme paret d'un establiment de venda de cotxes, per al qual ha estat habilitada una via de circulació en sentit contrari. Per l'efecte de la tortícoli —i suposant que no vol girar a la dreta vers L'Hospitalet— el nostre visitant farà mitja volta per cloure el "meravellós" recorregut. Després de passar per davant d'un solar, avui en obres, i diversos edificis —amb un lleuger toc de verd per a fer contrast—, l'espectador haurà de detenir la marxa per observar quelcom d'insòlit i inversemblant. No es tracta d'altra cosa que un edifici en runes, edifici que, fins fa poc, era local de la Casa Gran, i servia per a guardar-hi materials procedents d'embarcaments. Després de sobreviure a un incendi fa un parell d'anys, no va poder resistir el segon. Conseqüència: l'edifici quedà al descobert amb tones de runa de tot tipus per a goig de propis i estranys. I així segueix des de fa moltes calendes.

L'asfalt es transforma aquí en terra i fang, però això no ha de deturar la visita, ja que queda poc per arribar a la fi. El darrer tros, entre sorolls i degotims, dóna una agradable sensació "d'aventura"; més quan cal creuar un túnel sota les vies de ferrocarril. Encara es podrien afegir moltes pinzellades, però amb el descrit ja descobrim prou atraccions turístiques. Aquesta zona, a cavall entre els barris de La Bordeta i Sants, és una més de la llarga llista de les que es troben en situació d'oblit total. No deixa de ser contradictori que, mentre als sectors més rics, el Cinturó transcorre a nivell de carrer i sense produir grans daltabaixos, als nostres barris ens hagi deixat aquestes rèmores, que qui sap quan seran solucionades. Es clar, cas que existeixi aquesta solució.

Una deliciosa excursió
foto: Meritxell Sendra

Miratges d'una nit d'estiu

Vaig quedar al·lucinat, perplex, bocabadat... I la veritat, no era per menys.

Un cop acabades les vacances estiuenques, vaig tornar, està clar, al barri. No m'ho acabava de creure, el que veien els meus ulls: el Vapor Vell s'havia convertit, en el curt termini d'un mes, en un immillorable equipament públic, on l'espai verd es conjugava amb una zona esportiva, i l'edifici, amb la seva xemeneia característica, era un institut de formació professional que cobria els dèficits d'ensenyament del barri.

Però les coses no acabaven aquí. Sense anar gaire lluny, el carrer Sant Antoni es presentava davant meu com un passeig encisador, que sortia de la Mateixa plaça de l'estació (Plaça de l'Assemblea de Catalunya) fins a la Plaça de Sants. Els arbres i la vegetació abundant que s'havia plantat, es complementaven amb l'extens espai de la plaça, adequada per als jocs de la quitxalla i el repòs i l'esbarjo dels veïns, donant, tot plegat, un caire d'alegria i tranquil·litat a la zona.

També les obres de l'Espanya Industrial s'havien portat endavant i estaven finalitzades. Sí, com us ho dic, fi—na—lit—za—des. Fins els arbres eren florits (les palmeres no fan flors, veritat?), aixecant-se majestuosos en un dels racons que van ajudar a configurar el Sants que tots coneixem. En el centre del parc, davant del llac, estava el famós Drac, tal i com es va aprovar en el projecte inicial; el mitològic animal deixava embadalits joves i grans, que feien córrer la imaginació per mil i una aventures.

Hostafrancs quasi bé m'era desconegut. Per fi s'havia arribat en un acord, les AA.VV. i el Consistori, per fer un nou Pla de Remodelació Urbanística, i la Casa Gran havia acceptat, i rectificat la bajanada

que en el seu dia van voler imposar al veïnat. El nou projecte contemplava la retirada de les afectacions, així com la construcció d'un seguit d'equipaments públics que milloraven qualitativament el deteriorat barri.

Creu Coberta—Carretera de Sants tampoc no es quedava endarrera. L'asfalt, després de molt de temps, havia arribat a elles. I sense haver de passar-hi cap Volta Ciclista.

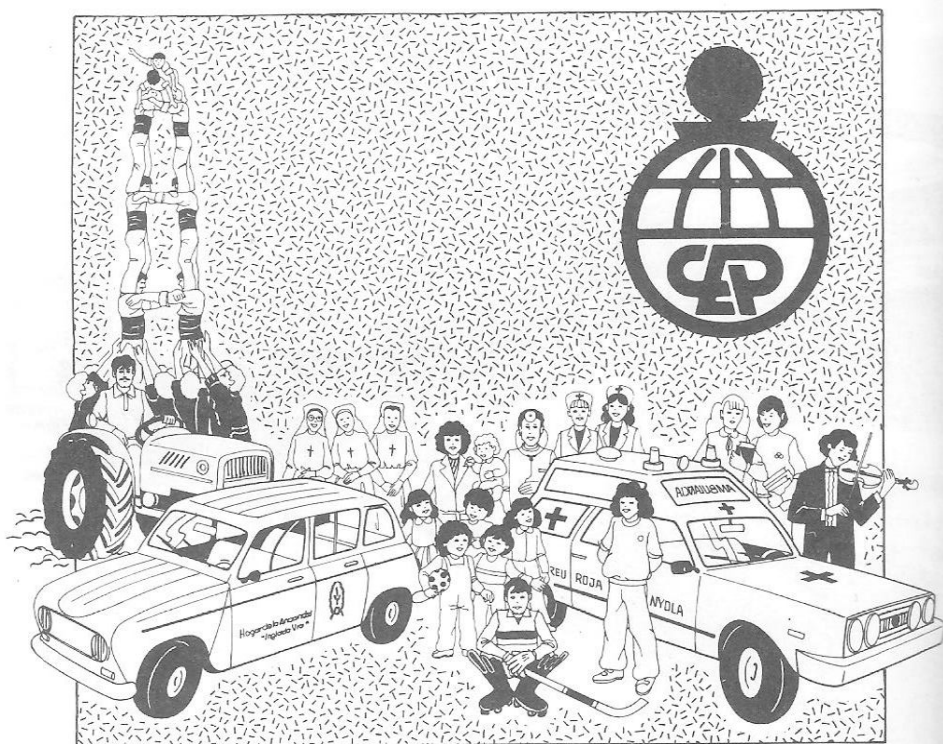
Els rètols en català estaven posats sense cap excepció. Malgrat que s'havia hagut d'esperar quatre anys

des que l'Ajuntament aprovés en un ple la seva normalització, per fi havia arribat...

Un soroll conegut i alhora oblidat durant trenta dies va despertar-me de les meves cabòries. Sense cap mena de dubte, les vacances eren acabades, però els miracles que havia vist, eren simplement producte d'un meravellós somni que algun dia, amb tota seguretat, es farà realitat.

Jordi Clausell i Subirats

Obra Social de la Caixa d'Estalvis del Penedès

Des de fa 70 anys mans a l'obra.

Ho sap tothom: estudiants, esportistes, artistes... Empresaris, pagesos, artesans... Gent de la ciutat i gent dels pobles... Tothom sap que la Caixa d'Estalvis del Penedès és sempre allà on són les necessitats de la gent: a Guarderies, Hospitals, Llars d'Ancians, Biblioteques, Escoles... Manifestacions artístiques, esportives, recreatives...

Des de fa 70 anys estem mans a l'Obra Social.

Caixa d'Estalvis del Penedès

Coneguem els Diablers de Sants

El color, la llum i el foc, barrejats amb l'encís de la nit, deixen bocabadats tots aquells qui contemplen el seu espectacle. Novament, ens trobem amb els crits de festa dels Diablers de Sants i descobrim la força que fa moure les seves corrieres i actuacions.

—Què feu a les trobades de Diablers?

—Bé, primer hauríem de diferenciar dos tipus de trobades: per una banda, la trobada de Diablers de tota Catalunya, que aquest any ha estat de quaranta-vuit grups i s'ha celebrat a Sant Quirze de Mediona; i, per l'altra, la trobada de Diablers de Barcelona. En aquestes trobades es fa un recull del que s'ha treballat durant l'any, intentant agrupar totes les colles que hi ha a Catalunya. Alhora, es fa un correfoc d'exhibi-

ció, on cada grup aporta el millor que ha fet la seva colla, de cara a què tota la gent que assisteix a la trobada, pugui valorar les diferències que hi ha entre els grups. Les trobades es realitzen només un cop a l'any.

—¿Quina importància tenen els Diablers dins la festa popular?

—Els Diablers és una tradició que ha estat recuperada fa relativament poc temps. A la ciutat de Barcelona, el grup més antic només fa vuit anys que funciona. Antigament, els Diablers, amb els gegants, eren un dels màxims exponents de la cultura, que hi havia al llarg de la història. Eren el símbol d'identitat de molts pobles petits.

—¿Tots els Diablers tenen la mateixa importància i la mateixa comensal dins la festa?

—Dins de cada grup hi ha una mena de jerarquia. Sempre destaca un, que és el "Diable Major". Normalment, per tradició, és el Diable més alt, gran o corpulent, perquè és ell qui porta la veu cantant del grup. Aquest personatge porta també una maça, aparell on es posen els carretons de petards, molt més alta i complexa. Així com altres Diablers tiren els carretons un a un, nosaltres, en una dansa que estem fent ara nova, els tirem d'onze en onze, cada vegada que surt el Diable Major, tira onze carretons alhora; hi ha grups que arriben a tirar-ne fins i tot vint-i-tres. Val a dir que el carretó és el petard que tirem els diablers.

—¿Teniu contacte amb algun grup de Bruixes?

—A Barcelona només hi ha un grup de Bruixes, que són les Bruixes del barri de La Salut. Aquest grup és molt semblant al de Diablers, però en lloc de ser homes, són dones, i van vestides de bruixes. Sí que tenim contacte amb elles: van venir a participar en la trobada de Diablers de Barcelona.

—Ser Diablers, fer de Diablers, ¿té una atracció especial per a vosaltres? I si en té, ¿d'on ve aquest interès?

—Més que l'atracció pels Diables en si, és una atracció per la pólvora i la pirotècnia. Aquests dos elements és molt important que t'agradi, per arribar a formar part d'un grup de Diables i sentir-te Diable de debò.

—¿Quin tipus de gent sol anar a veure les vostres actuacions?

—Gairebé sempre gent jove. Per generalitzar una mica, podríem dir que entre divuit i trenta anys. Ve gent de tota mena, però la gent que participa més activament és la gent jove, potser per l'agilitat. Ja se sap, a la gent gran, no li vinguis amb córrer, i no li cremis el vestit perquè s'emprenya.

—En la vostra actuació, ¿quina és la part més important: la pirotècnia, la música, el ball...?

—El més important és una bona coordinació de tots els elements. Antigament, els grups de Diables anaven acompanyats de timbalers. Actualment, s'han incorporat les gralles.

—¿Com es veu la festa des del lloc de Diable?

—Es molt diferent l'ambient que es viu actuant dins el grup de Diables, que quan actues com a espectador. Es una manera diferent de passar-ho bé. Quan estàs a dins, gaudeixes perquè tens la responsabilitat d'actuar i actuar bé. Sobretot, tens responsabilitat perquè la pirotècnia és una cosa sèria i algun cop hem tingut un accident, encara que no de gran importància. Però el que sents quan actues és difícil d'exterioritzar perquè s'ha de viure.

Els Diables eren el símbol d'identitat de molts pobles petits

—¿Improviseu les vostres correes o seguïu un pla determinat?

—Generalment, depèn del tipus d'actuació. Nosaltres en diferenciem dos tipus: un, en què la gent participa, que s'anomena Correfoc, i un

altre, on el que es pretén és atreure la gent amb el soroll, amb la pólvora... Aquest és el cas, per exemple, d'algunes cavalcades de reis en què hem participat. En aquests casos, el tipus de públic present és gent que va amb infants, i aleshores no pots anar empaitant-los. Si més no, ens programem les actuacions i de quin tipus les farem, depenent del recorregut i les possibilitats que ofereix. Si és un recorregut per diferents carrers, intentem no cremar la gent, anar sempre endavant, no recular; però depèn del tipus d'actuació.

El grup està d'acord en mantenir les tradicions, però incorporant coses d'actualitat

—¿Quant deu costar un vestit de Diable?

—Depèn del tipus de vestit. Nosaltres els hem fet personal i artesanalment. La roba ens ha sortit per mil cinc-cents, aproximadament, i la confecció per mil i escaig, també. El nostre vestit, a l'esquena, porta cosit en roba un rat penat, que figurava antigament a l'escut del barri de Sants. El preu, malgrat tot, pot variar des de mil cinc-cents fins a quantitats incalculables, perquè hi ha dibuixos que tenen valor.

—¿Quants diners acostumeu a gastar en material pirotècnic?

—Depèn del tipus d'actuació. Un promig que tenim fet, dona una mitjana d'unes vint-i-cinc o trenta mil pessetes en material pirotècnic.

Foto. Meritxell Sendra

De vegades, si ens ho demanen, fem castells de focs, però els preus pugen molt i poden anar de les setanta-cinc mil a les cent mil pessetes.

—Com a Diables de Sants, ¿teniu alguna particularitat en la forma d'actuar, de muntar les vostres correes que no tinguin altres Diables?

—La particularitat més gran és ser de Sants. Ara estem buscant un nou ball. Una característica nostra és la roda, que consisteix en una determinada manera de portar tots els Diables els carretons. El Diable Major es posa al mig de la rotllana, aleshores, tots els altres Diables, asseguts a terra, encenen els carretons deixant de banda el vestit. D'això en diem una "carretonada".

Dins el nostre grup hi ha una molt variada ideologia política, de la mateixa manera que succeeix en altres grups. Vam pensar que així com altres grups i gent del món de la cançó van anar a actuar per qualsevol partit polític, nosaltres també ho podríem fer, deslligant-nos totalment del que era l'acte en si, perquè la nostra funció era donar a conèixer un espectacle i no s'ha de relacionar l'acte polític amb l'acte cultural. Ara bé, que ens hi puguem adherir en un moment determinat com a grup d'animació, és possible, però són dues coses prou diferenciades i nosaltres vam anar al Tren de les Nacions independentment de la qüestió política.

—Sou uns Diables supersticiosos?
—No, personalment, no. No s'ha valorat si la gent ho és, però no.

—¿Sou Diables durant tot l'any o només els dies de festa?

—En som tot l'any. Si més no, així ens tenen catalogats els amics i companys. El que passa és que ser Diable és una cosa que la portes a dins, i no és que et surti sempre l'esperit del Diable, però quan tens l'oportunitat de col·laborar-hi o posar el teu gra de sorra en una conversa, ho fas. Si és una cosa que t'atrau i la vius amb intensitat, interiorment, sempre està present.

Ens sentiríem molt orgullosos de ser Diables a l'altre món

—¿Teniu por de ser diables a l'altre món?

—No. Nosaltres ens sentiríem molt orgullosos de poder-ho ser, sobretot amb unes banyes tan grosses com les que portem ara.

—¿El Diable actual té la mateixa comensal que el de l'Edat Mitjana?

—No, ha variat molt. Antigament, el poc que s'ha trobat, és que van néixer com una mena de servei d'ordre en cerimònies religioses. El Diable tenia la funció de preservar, dins d'una processó, que la manifestació anés pel lloc indicat. Sembla ser que aquestes persones anaven vestides de Diables i portaven uns pals amb foc. Si la gent sortia de la processó, la feien tornar al seu lloc amb l'ajut dels pals.

Això ha anat degenerant molt, i el principal problema ha estat el període de la guerra, quan tot això es va suprimir i, amb el pas dels anys, s'ha quedat deformat. Bé, sembla ser que així era abans.

Nosaltres estem elaborant un arxiu on es recullen totes les dades i fotografies, des del nostre començament com a Diables, perquè, si en un futur el grup desaparegués o succeís qualsevol cosa, sempre en quedés menció escrita.

Roser Martínez
Roberto Placer
Rosa Alvarez

Foto: Meritxell Sendra

Cada grup té un vestit particular. Segons en quines actuacions, sobretot en actuacions llargues i en llocs més o menys centrals com la Mercè o el Tren de les Nacions, portem un maquillatge característic en colors negre i vermell.

—¿El fet d'anar amb el Tren de les Nacions implica alguna presa de posició política, no?

—Aquesta ha estat una qüestió molt seriosament meditada. Nosaltres som un grup que intentem que les tradicions del nostre país es recuperin, aleshores, anar a actuar a l'ONU era prou important per a anar-hi.

Ser Diable és una cosa que es porta a dins

—¿Què penseu de la Nit de Sant Joan com a símbol del foc?

—Ho és pràcticament tot. El dia de Sant Joan, es produeix la Trobada de Diables de tota Catalunya, és a dir, és el màxim exponent dels Diables. El fet de ser Diable aquest dia, es viu molt intensament, és una nit màgica. Per a la gent a qui ens atreu la pirotècnia, és una nit indescriptible.

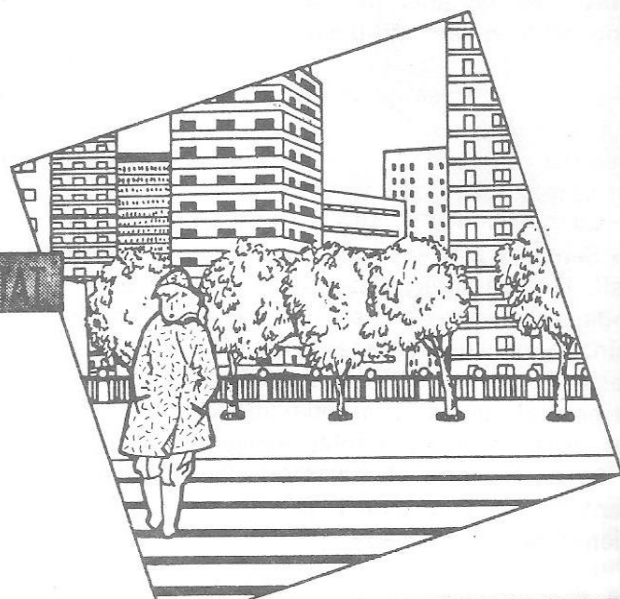
Una historieta dibuixada per Amadeu basant-se en un poema d'A. Ros-

E L E G À N C I A

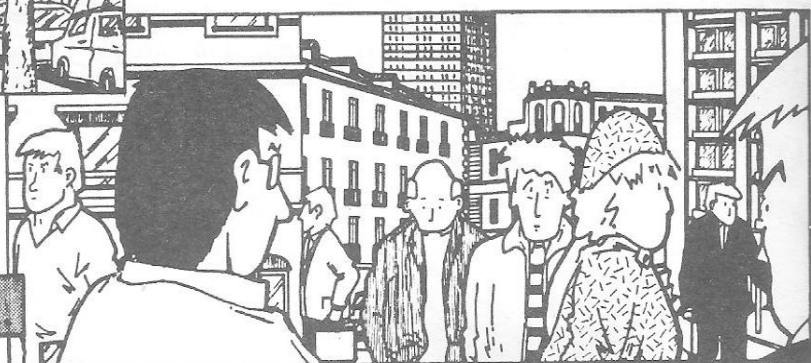
QUAN EL TEU PAÍS RECORREN LA CIUTAT

VIGILADA PER ULLS

A LA BÚSQUEDA D'UN GAT NEGRE

TRAGIC...

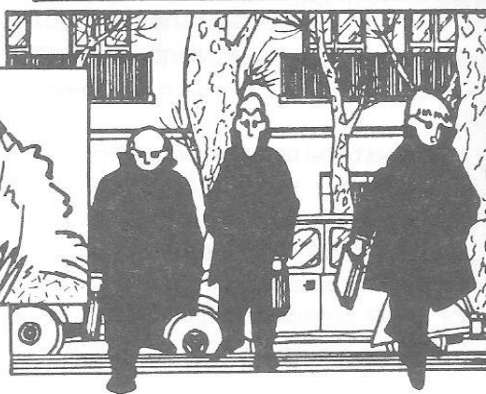
RESPIRANT PROFUNDAMENT

AL ONYOLA

ENCARA

I DE COBTE EL VEU

AMB LA POR A

LA MORT

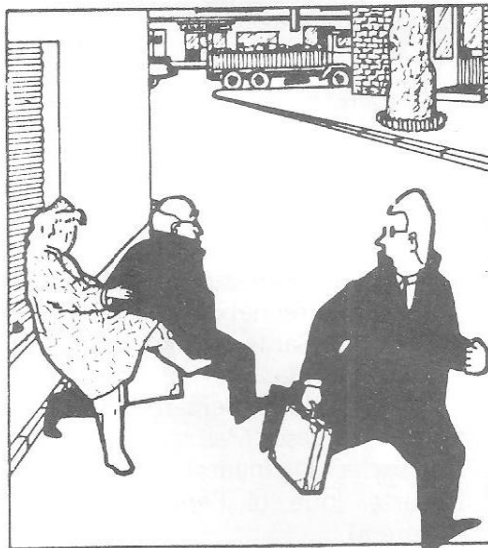
VOLTEJANT

LA TEVA

ANIMA

EL/ VEU...

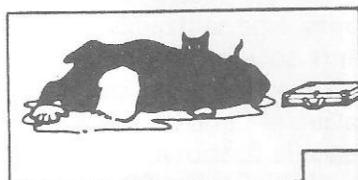

APADEU/2408

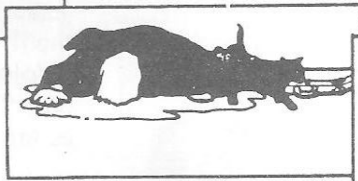
I MENTRE TOT ACABA

TAN RAPIDAMENT COM COMENÇA

TU PERMANEIXE/

MORTA? NO...

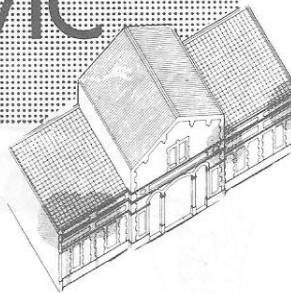
ELEGANTMENT AJEGUDA A TERRA I AMB

EL GUST FELIC DE COCO BLANC DE FIRA.

CENTRE CÍVIC SANTS

inauguració

Les obres es van començar el 16 de febrer de 1981 i, malgrat que encara manca un edifici (destinat a la residència de vells i a l'escola bressol), és ara, després de més de tres anys, que s'inaugura de forma oficial.

La causa d'haver trigat tant a enllestir-lo és que es van trobar amb algunes dificultats al llarg de la construcció (com galeries subterrànies) que, conseqüentment, augmentaren els problemes de financiació, i així l'obra es va anar endarrerint.

Però bé, sembla que, per fi, ja tenim un Centre Cívic a Sants.

Què és un Centre Cívic? Com funciona? De quina manera en podem gaudir?

Aquestes són algunes de les preguntes que se'm van ocórrer quan vaig saber que en teníem un a Sants.

I com que vaig creure que potser algú més s'ho demanaria, vaig anar a informar-me i a parlar amb el director del Centre, n'Emilio Ruiz. I m'ho va explicar, molt amable i pacientment.

Un Centre Cívic, i més concretament el nostre, el de Sants, té principalment dues parts o funcions: una és la part d'equipaments, des de la perspectiva d'allò que s'hi pot anar a fer, i l'altra és la part de les Arees Municipals, les quals mantenen oberts una sèrie de serveis permanents. M'explico.

En la primera part, podem disposar d'un lloc de trobada (el cafè, la sala de jocs, de reunions...), d'un lloc per aprendre (biblioteca, cursos especialitzats...), d'un lloc per a la creació (tallers de plàstica, de ceràmica, etc). Actualment, ja s'ha

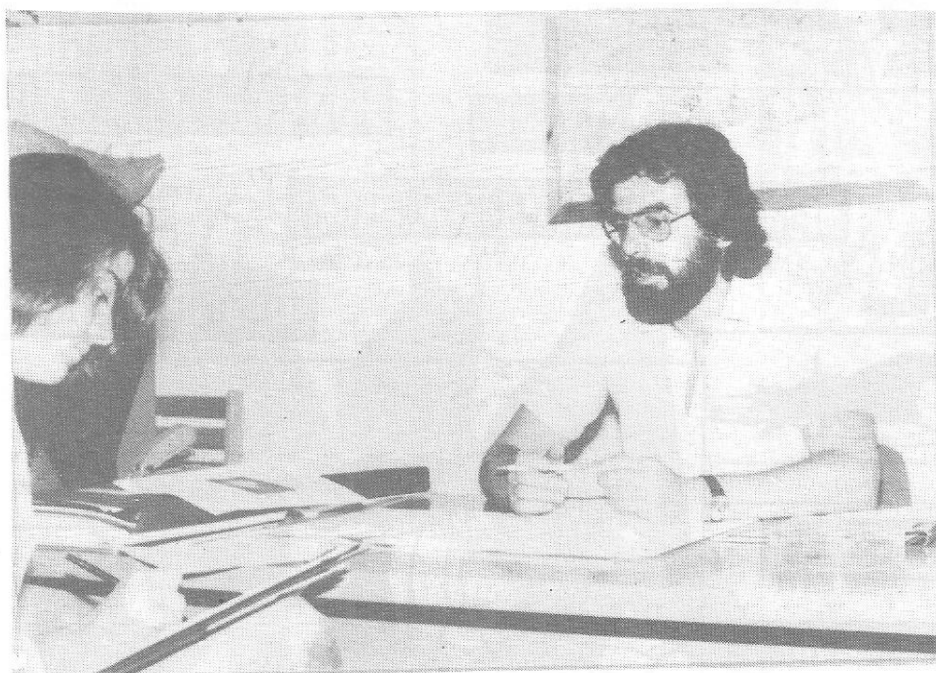
Centre Cívic: ja és oficial

format una comissió de treball de plàstica que reuneix a quasi tots els artistes de Sants, i això ja és un punt de partida.

Tot això ho podem trobar a l'edifici Francesc Masclans (entrant pel carrer Olzinelles) i al Jac Laporta (que té l'entrada per la carretera).

La segona part reuneix: el centre de Serveis Socials, on trobarem persones especialitzades (metges, assistents socials, advocats...) a qui podrem demanar un cop de mà quan calgui; el Casal de Joves, que des del gener ja funciona, freqüentat diàriament per entre 30 i 50 persones. "Volem arribar a tots els joves del barri", ens deia Emilio Ruiz, "aquí es fan activitats de tot tipus."

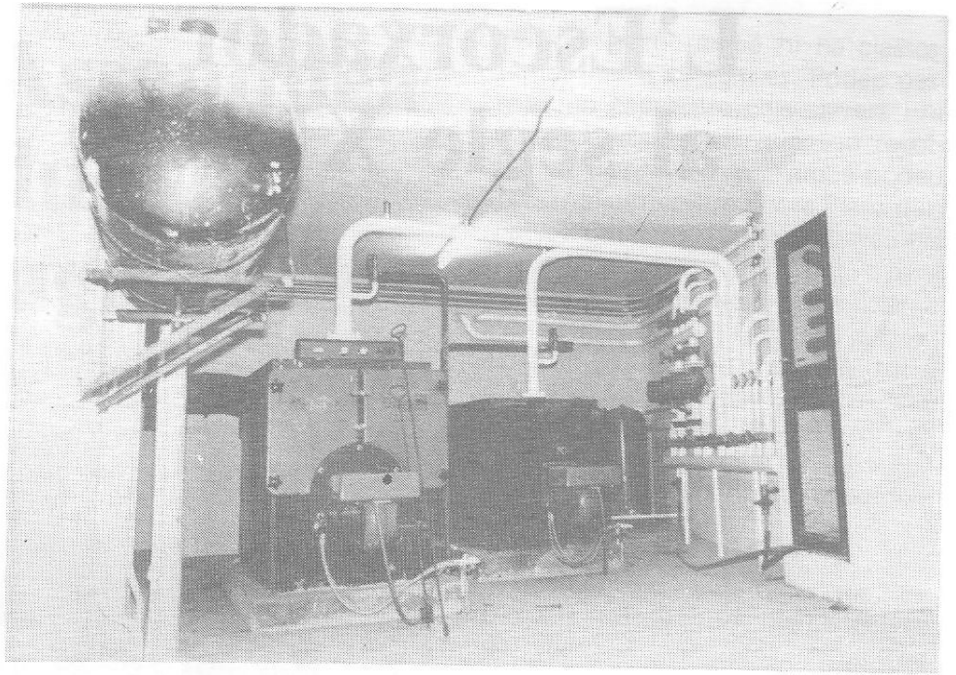
L'entrada i ús de la majoria de serveis que hi ha al Centre és totalment gratuïta, fent excepció dels cursos especialitzats i de la secció de toxicomànies, que responen a les taxes fixades per l'Ajuntament.

Per altra banda, si parlem del funcionament del Centre, cal saber que es compta amb un òrgan gestor, el Consell, format per 12 membres representants dels veïns, d'Entitats del barri (com ara l'Orfeó, l'Ateneu Popular, el Grup Mineralògic Català, la UEC de Sants, etc), dels Serveis Municipals Permanents (Àrea de Serveis Socials i Joventut i Esports) i el Consell Municipal de Districte.

L'actual Consell es va formar l'octubre de l'any passat i s'encarrega, també, de l'elaboració del reglament.

Així doncs, veiem que ara s'inaugura oficialment, però que, des de fa un any, hi ha coses que ja funcionen. A partir de desembre de l'any passat, es van començar una sèrie d'activitats puntuals de tipus experimental, per tal de saber quina seria la resposta del barri. I sembla que des del mes de febrer, quan es van començar a fer les primeres exposicions i es van obrir alguns serveis, fins a Setmana Santa, 26.000 són les persones que d'una manera o una altra han entrat i participat en aquestes activitats experimentals del Centre Cívic de les Cotxeres de Sants.

El programa d'actes per a la inauguració és molt ampli i complet, amb una gran diversitat d'activitats per a tot tipus d'edats. Quan llegiu això, haurem pogut ballar amb La Plateria, o amb la nostra Orquestrina Galana (que és idònia per a tots aquells a qui ens agrada ballar amb la parella), i àdhuc haurem pogut escoltar la Núria Feliu, veïna

del barri, que a principis de setembre ja declarava al diari Avui que estava preparant amb molta il·lusió la festa de Cotxeres.

Un fet curiós és la instal·lació, el dia 29 de setembre, d'una estafeta Temporal de Correus amb un matalaig especial commemoratiu de la inauguració.

Elena Asbert i Sagasti

Jordi Martínez

L'Escorxador al segle XIX

Foto: Meritxell Sendra

Sembla que, ben aviat, els barcelonins i en especial els veïns de Sants i l'Eixample veuran finalitzades les obres que han convertit l'antic Escorxador en un espai lliure que el ciutadà s'ha guanyat a pols.

Però, ¿què sabem realment d'aquest escorxador? ¿Quina era la seva situació en el segle passat?

Potser trobem alguna resposta en una comunicació de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona llegida el dia 1 d'octubre de 1934. En aquesta comunicació podem llegir:

Abans de l'any 1888, llavors de l'Exposició Universal, la ciutat consentia un escorxador migrat, llindant amb l'estació de M.Z.A., per a bous i bous i un altre al Pont dels Angels, destinat a porcs; aquells dos departaments fornien com podien la ciutat, però tan deficientment, que el Municipi, en transcórrer el certamen internacional, l'any següent, aprofità les desferres de determinats edificis enderrocats per a bastir en el lloc d'emplaçament que és avui, prop la plaça d'Espanya, les naus provisionals d'occident dels bovins i llaners, amb període d'interinitat, fixat en cinc anys, per a executar les obres definitives. Això, diem,

era l'any 1889, i en el 34 de la centúria següent, ens trobem que aquestes obres definitives encara no han vingut i les naus internes són un catau de rates desvergonyides i un bosc de bigues corcades, llocs deshauciats pels facultatius arquitectes i que ara l'Ajuntament, obeint a requeriments proletaris, s'ha vist obligat a destinar unes centes mil pessetes per obres d'apuntalament eixampli. Ja anys enrera, per deficiències i incapacitat de les edificacions, es gastaren a la ratlla de set milions de pessetes en fer unes naus d'ampliació que resultaren esguerrades de nou en nou i actualment són esquifides; ideades amb mires modernes, però que en definitiva les operacions s'hi desenrotllen d'una faisó absurda, del temps dels xavas.(...) En realitat no s'hi veu altre objecte que la centralització d'un servei municipal que dona un profit de quinze milions i mig de pessetes dringadores destinades a atencions alienes, necessàries si es vol, però esquerpes a les necessitats bàsiques del punt d'origen, on malgrat la importància d'aquell rendiment, tantes coses s'hi malmeten (...).

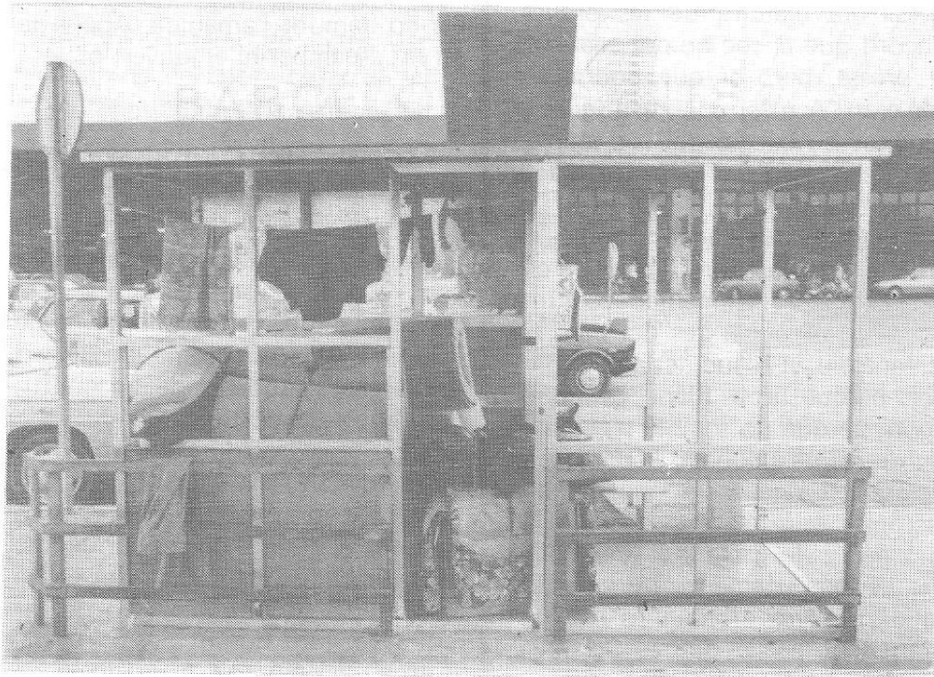
Ens sembla que no cal afegir cap comentari, però sí que fóra interessant mostrar l'altra cara de la moneda, la cara divertida i anecdòtica que hem trobat en un llibre titulat **Anécdotas del Matadero de Barcelona** de Ramón Martínez Vidal, on l'autor recull anècdotes i esdeveniments divertits. De mostra, un botó:

Más vale maña que fuerza

Un aprendiz que llevaba muy poco tiempo en el cargo: Lluís Casulà, por amor propio se cargó media ternera de unos 85 kg. Al faltarle práctica no podía con ella. Al quererla colgar de un gancho, hizo "luf-fa" y pidió angustiado auxilio a otro más novato que él: Esteban Giménez. —¡Al cuello! ¡Al cuello! iba voceando. El otro desconcertado no comprendió que lo que le pedía era que le levantase el cuello de la ternera y con la santa intención de ayudarlo se echó al cuello de Luí. Ni que decir tiene que rodaron por los suelos los tres: el cargado, el supuesto salvador y la media ternera.

Rosa M. Picó

Plaça de l'Assemblea de Catalunya: la Llar magatzem

Per una banda, la llarga rècula de taxis esperant els que tornen de vacances i els forasters que surten de l'estació. Per l'altra banda, un aparcament molt adient per a portar-hi a passejar el gosset. Al bell mig d'aquest paisatge, un casinyot ple de matalassos, cartrons, ferros i estris. Som a la Plaça de l'Assemblea de Catalunya. Ai! Qui ho diria?

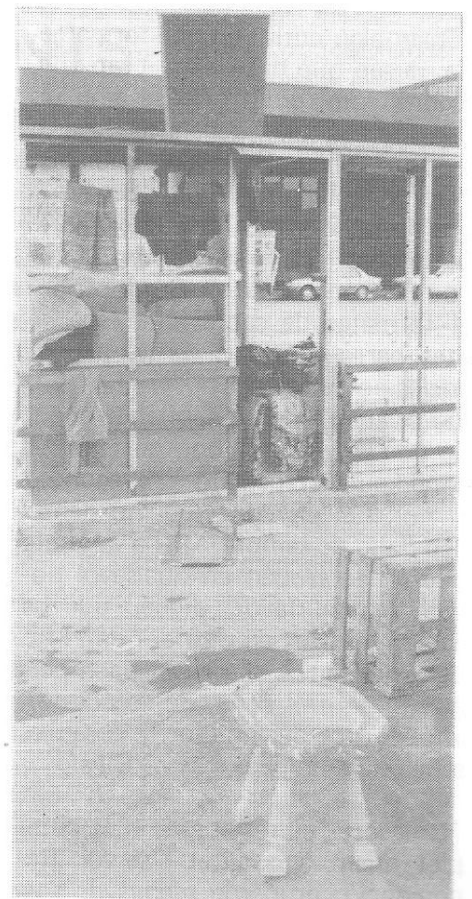
Mentre els taxistes juguen amb la pilota de tennis, nosaltres fem unes quantes fotografies. "Mira, estan fent fotos a la casa de l'Alcalde", va cridar un "McEnroe". Bé doncs, les fotografies ho expliquen tot, o gairebé tot. Aquí hi ha gent que hi viu. "Són una família gitana —ens deia el taxista que s'escalfava a la banda—; van i vénen. Alguns vespres, preparen els matalassos i es posen a dormir." En aquesta mena de cabina es pot trobar de tot. Els seus "propietaris" l'utilitzen com a magatzem per desar tota mena de ferralles, paperots, cartrons i altres béns. "Fins i tot —continua el ju-

gador suplent—, l'altre dia hi havia una gallina passejant per aquí, potser ja se l'han menjada." La gallina no hi és, però la flaire que corre no és exactament de guisat. Els taxistes continuen el torneig; sembla que la improvisada draperia no els espanta la clientela. "No, nosaltres tranquils —ens diu l'àrbitre—. En aquesta tauleta moltes vegades muntem la timba i fem un "remigio".

No és estrany de veure gent dormint als carrers del nostre barri. Ja tots ens hem acostumat a fer una cigarreta al vespre asseguts en algun banc, mentre al banc veïu algú es bressola als braços de Morfeu.

Però en això també hi ha classes, també hi ha categories. Podeu passejar un capvespre pels carrers i hi trobareu els carros que van recollint cartrons i ferros. També podeu passar algun vespre per la Plaça dels Països Catalans, on hi trobareu els turistes que es fan el lilit amb la seva motxilla (a l'endemà tenen dutxa gratis). Els de la Plaça de l'Assemblea de Catalunya no són pas turistes. "Això és una mena de llar—magatzem —ens diu el del "drive" mortal—. De tant en tant, s'ho emporten tot per vendre-ho, i comencen una nova collita."

Esperem que els visitants que arribin a la nostra ciutat, no s'espantin en veure el panorama. Nosaltres, que som més tossuts que una banya de bou, no ens acabem d'acostumar a aquestes còses. Això sí: la propera vegada els preguntarem als col·leccionistes de deixalles si el negoci rutlla. Qui sap? Potser trobaran algun nou soci.

Menjar

Bacus i Pantagruel

Degut al procés degeneratiu que estan sofrint els articles d'aquesta secció —procés degeneratiu que, per cert, va acompanyat d'una baixada econòmica—, unit a que corro el risc de fer-ho encara pitjor, degut a aquest procés, dèiem, doncs *rasumen, daspedida i sierre*.

I quedeu-vos a menjar a casa.

La Parra

Delacort, C. Alcoléa, 83

La Parra, C. Joanot Martorell/Sant Crist

O'Furancho, C. Rossend Arús/Maria Victòria

Perles del Dragó, C. Riego/Autonomia

Evidentment, no podem comparar així com així quatre restaurants (o *restauradors*, que en diuen ara). El **Delacort** és una formatgeria, a **La Parra** fan coses a la brasa; l'**O'Furancho** és un restaurant de tipus casolà, però amb una certa qualitat, i **Perles del Dragó** és l'únic xinès.

Però podem fer-ne un resum i comparar la presentació, la qualitat i el servei.

Delacort

Quan algú entra en una formatgeria, ja sap què hi trobarà. I sap que, segons com, pot trobar-se amb un pam de nas quan llegeix la carta, o —pitjor encara— quan anuncien "Gorgonzola" i serveixen "Bavaria", o d'un tall d'embotit en diuen "paté de la casa" (o de la *maison*). Aquí no. El Gorgonzola és Gorgonzola i el formatge de cabra, una especialitat per a gent que cerqui experiències noves.

Si hi aneu —perdó—, quan hi aneu, limiteu-vos a tenir bon gust: si no coneixeu els formatges, pregunteu al noi, i si els coneixeu, no demaneu "allò de sempre": hi ha varietats que no es troben en qualsevol botiga. Feu el favor: digueu què us agrada, i ell us en dirà el nom. I no demaneu un Alella o un Bach perquè el nom us sona: de vegades un altre vi pot anar millor. ¿Vosaltres sabeu de quin vi es tracta? Ell sí.

Delacort: el restaurant més complet quant a qualitat i servei. Recomanci: grups de menys de tres persones i més d'una.

"*Lent, brutet i força bo*", deia el famós gastròmaníac Eduard. Ara és més lent i més car. Sembla que tant se'ls doni la gent que s'espera i el negoci que podrien fer si es treguessin la mandra de les orelles. D'acord que el foc no pot anar més de pressa, però sí que podria ser més gran. A més, ¿què té a veure la velocitat de cocció del foc amb el gelut dels postres, el cafè—torrefacte i la brutícia?

La Parra és per a anar-hi només en grups nombrosos, amb ganes de cridar i fer gresca. El menjar acostuma a ser bo, però per res del món no demanéssiu vi blanc de la casa. Primer, perquè no és blanc, és marfil; segon, perquè no sembla vi, sembla suc de raïm i alcohol de cremar poc remenat. La sensació que deixa a l'estómac és la mateixa d'un got de rom negre de garrafa en dejú. Allò que us deia: demaneu un parell de quilos d'olives arbequines i un sol escuradent per a quinze persones, així anireu fent temps mentre us porten el menjar.

La qualitat no és dolenta. De la resta més m'estimo no parlar-ne.

De tots quatre, aquest dos són els que més sobresurten, és clar que no per les matesixes raons.

Pel que fa als altres dos restaurants, **O'Furancho** i **Perles del Dragó**, val més que mireu els números 15 i 16 de *Trenc d'Alba*. Això sí, els menús del dia del **Perles del Dragó** estan força bé.

Bon profit!

Feu-me un favor: si no us tracten bé, per molt que plorin, per molt que gemeguïn, demaneu el llibre de reclamacions. Si no heu pagat, us oferiran tot el que vulgueu. Si heu pagat... No us faran cap cas: aleshores pareu un Guàrdia Urbà i expliqueu-li que no us volen donar el llibre de reclamacions. Es com exposar-los a la llum del sol.

Eduard

RECEPTES

Amanida de peix

Ingredients: 2 enciams; 800 g de peix blanc, bullit; 2 iogurts descremats; suc de llimona; pebre vermell; sal; julivert.

Rentar i escórrer l'enciam i tallar-lo a tiretes que aniran directament al plat de servir. Escampar per sobre el peix bullit, ja fred i a trossets. Barrejar els iogurts amb el suc de llimona, una mica de pebre vermell i un xic de sal. Batre molt bé i abocar-ho damunt l'amanida. Abans de servir, estampar-hi el julivert picat.

Spaghetti Carbonara

Ingredients: 100 g de cansalada viada; 100 g de pernil dolç; 4 ous; 50 g de mantega; 100 g de formatge rallat; 1/4 l. de crema de llet o nata líquida; 600 g de Spaghetti; pebre negre al gust.

Fregir la cansalada i el pernil dolç amb la mantega. Afegir-hi els spaghetti ja bullits i donar-hi unes quantes voltes a fi que es barregi bé. Tirar-hi el formatge rallat, el pebre i la crema de llet o nata, i deixar bullir tot junt durant dos o tres minuts a foc suau. Per últim, afegir els ous batuts i remenar-ho tot, amb el foc una mica més fort. Dedicat als gastrònoms de *Trenc d'Alba*, que es quedaran sense poder dir ni fava quan s'ho hagin cruspit.

Poma amb formatge fresc

Ingredients: 4 pomes grans; 1 taronja petita; 100 g de formatge fresc (Quark); una mica d'aigua mineral; 4 cullerades de nata líquida; canyella en pols; una mica de sucre.

Pelar la poma i fer-la a trossos, i, amb el suc de la taronja i un tireta de la seva pell, fer una compota en una cassola ben tapada. Un cop feta, deixar refredar. Barrejar el formatge fresc amb la nata i una mica de l'aigua mineral fins a fer una crema, i afegir-hi una mica de sucre. Repartir aquesta crema per sobre la compota i escampar-hi la canyella. Dinar de reis. Apa, no us queixareu.

Sibil·la Sibarita

El martell de plata de Maxwell

Joana-martina estudiava àpticadament ciència patafísica a casa seva, a altes hores de la nit. Joana-Martina repassava un munt de planes, entaforada en un butacot de bambú, envoltada de tubs d'assaigs i d'altres andròmines. Enmig d'un silenci de cementiri, sona el telèfon a l'habitació de Joana-Martina. Ella s'aixeca, una màquina de cosir, cruix el vell parquet de terra, cau un rebotit llibre de pataquímica aplicada. Joana-Martina s'escarxofa al sofà i agafa l'aparell amb el bolígraf entre els dits.

—Vols anar al cinema? —pregunta Maxwell.

—Ara?

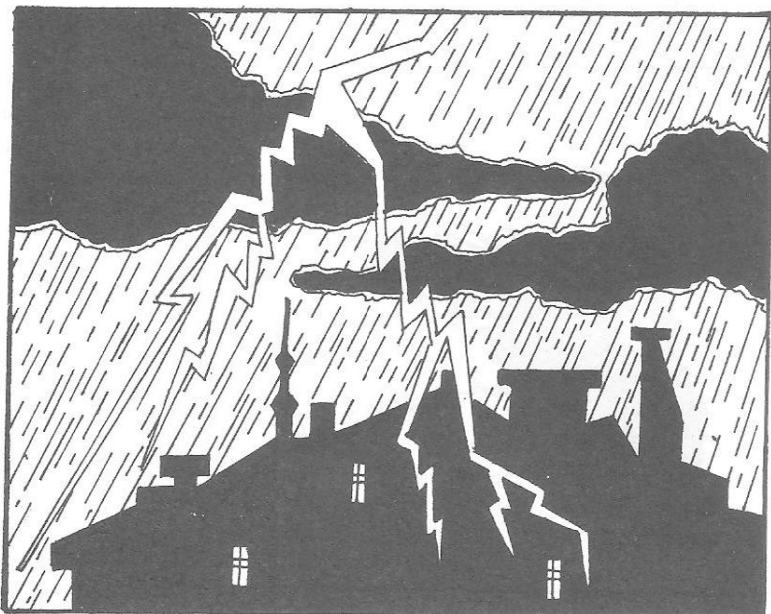
—Sí.

Joana MATina s'arregla: polseres als canells, sostens fora, quatre gotes de perfum i altres preparatius. Quan li toca el torn al darrer detall de la pamela, un cop sona a la porta. Ella obre i, bang, bang!, el martell de plata de Maxwell cau damunt el seu cap. El Martell de Maxwell no deixà cap dubte sobre la mort de Joan Martina. Maxwell és un aficionat amb la destresa d'un professional. Al cap i a la fi, és molt senzill: ella obre bang, bang! —ho agafeu? Proven-ho de nou. Al dia següent en Maxwell era de nou a l'escola. I hi torna fer de les seves. La professora n'està farta i es cabreja, per evitar una escena, diu a Maxwell que es quedi en acabar la classe. Mentre espera, Maxwell ha d'escriure cinquanta cops "No ho faré més" amb lletres rodones i bona cal·ligrafia. A Maxwell no li agrada la idea, i a la primera ocasió, aprofita que la professora li dóna l'esquena per bang, bang!, ho agafeu? Arran el seu martell de plata. El martell de plata de Maxwell no deixà dubtes sobre la mort de la professora. Però això fou detingut. Foren dos cops precisos, per aquesta vegada amb públic. L'agent de policia número trenta-ú diu: hem atrapat un degenerat. I al cap d'uns dies, quan els tràmits legals ho permeten, té lloc vista judicial. En la vista, Maxwell està sol testimoniant davant el públic. Rose i Valerie, dues bones arrugues de Maxwell, criden des del prosceni: Maxwell ha de quedar lliure! El jutge no hi està d'acord i, arran veu de pop, els canta les quaranta. Però, quan les paraules i les bombolles estan sortint de la seva boca, el soroll sec sona al seu darrere —ho agafeu? Sí, bang, bang!, el martell de plata cau damunt el seu cap. El martell de plata de Maxwell no deixà cap dubte sobre la seva mort.

Gérard Vovelle

Membre de l'Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana

Tempesta

El vent s'alça xiulant entre les muntanyes i baixa fins les cases del poble. Els núvols s'apropen des de l'est i formen muntanyes negres. La llum esdevé grogosa. No serà neu. Serà aigua i pedra. Llamps que espetegen dins el bosc i retronquen a les cases. Llum d'espelmes per a sopar. El fanal de petroli il·lumina una cara espectral: la pell grogosa i mate; els ulls, voltats de blau, brillen submergits en les conques. Un altre tro comença a espetegar fins l'explosió final que ressona en l'obscura humitat de les tombes. Les velles resen. Feréstega nit de Tots Sants. Els finestrons baten a l'impuls del vent. La nit és negra. Llamps que il·luminen camins, ràfegues blanques i blaves. La campana toca a morts. El llop udola dins el seu cau al fons del bosc. La porta de roure de l'església s'ha obert. La campana segueix tocant. Algú entra... No, només el vent i l'ombra d'un llamp. ¿O potser se senten passes cap als soterranis? Tot el poble està minat. Diuen que són catacumbes. Però les catacumbes són de fa poc. Vint segles. Les coves de pedra són molt més antigues. Més antigues que els romans. Més antigues que l'home. El tro ha esclatat al mateix temps que el llamp. Nit de Tots Sants. Les campanes toquen a morts. Els túnels són circulars, no estan fets per a res sòlid. Alguna cosa gelatinosa s'arrossegava per allà. Encara s'hi arrossega. Ningú no hi ha passat més de dos dies. Desapareguts. El vent segueix xiulant. A les tombes hi ha corrent d'aire. Els animals fugen de les coves de les muntanyes. Les campanes toquen a morts. El tro ressona i esclata la tempesta. Les velles resen. Feréstega nit de Tots Sants.

Eduard

Des de l'Exprés de Mitja Nit

Un dia, no fa gaire temps, un company meu llegia un llibre anomenat **Mujeres**. El nom de l'autor era tan estrany que ni m'hi vaig fixar. Però en començar la lectura d'aquell llibre, quan el meu amic me'l va deixar, una nova sensació va omplir el meu cervell. No podia deixar de llegir i vaig acabar-lo en una sola nit. Després, com sempre faig, vaig intentar plasmar amb paraules el que bullia dins el meu cap. I no vaig poder! Em va ser completament impossible! I ara, quan ja porto cinc llibres llegits d'aquest autor, encara em resulta inimaginable poder descriure'l.

Charles Henry Bukowski Chinaski, Bukowski Charles Chinaski Henry, Chinaski Henry Charles Bukowski, "tanto monta, monta tanto".

L'un escriu, l'altre és el protagonista autobiogràfic.

L'un diuen que és masclista i pornogràfic, l'altre és conegut com el gran frustrat alcohòlic.

Un va néixer l'any 1920. L'altre... exactament en al mateix moment. Qui pot diferenciar-los?

Charles Bukowski, un dels millors escriptors nord-americans del moment.

Henry Chinaski, nom com s'autodenomina ell en els seus llibres.

¿Vergonya d'ensenyar la seva pròpia fesomia? Rotundament, no! Bu-Chi-kows-nas-ki oblidà la vergonya a cops de pet darrera pet. Com ell mateix diu: "...no trobo la diferència entre els fets de beure mentre escriu o escriure mentre m'emborratxo..." Perquè Bukowski és Ell. Un home sobre el món que ell suporta. Rodejat de gent, però aïllat dins el seu individualisme. Alcohòlic des de qui sap quan, apostador incansable a les curses de cavalls, enemic de "... les vitamines, els vestits, l'astrologia, les pizzes, les pistes de patinatge, la música pop, els combats pel títol del pes pesant de boxa, etc." (**Factotum**)

Malgrat la seva llarga bibliografia, hi ha poques coses de Bukowski publicades en el nostre país; això sí, potser són els títols més representatius d'aquest autor, com les novel·les **Cartero**, **Factotum** i **Mujeres** i els quatre llibres de relats **Erecciones**, **Eyacuclaciones**, **Exhibiciones**, **La Máquina de Follar**, **Escritos de un Viejo Indecente** i **Se Busca una Mujer**. Com també s'ha publicat un llibre de Fernando Pivano, que és una entrevista amb Bukowski i un resum de la seva extraordinària vida, potser el millor llibre si voleu començar a conèixer aquest màgic escriptor. El títol del llibre és **Lo que más me Gusta es Rascarme los Sobacos**.

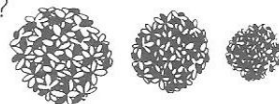
Per a tu, Charles; t'ho devia.

A Sang Freda. Com una "punyalada traperà". Sí, Truman. Quan el dia 26 d'agost vàrem obrir el diari i llegírem que havies deixat aquest món. Per què? ¿No vares poder aguantar la teva darrera angouxa? Ja mai més no podrem **Esmorzar al Tyffany's amb Diamants**.

Truman Streofkus Persons, nat a Nova Orleans l'any 1924. Dit Capote per ésser el nom del seu padastre... Sí, això ja ho sap tothom. És la lògica objectivitat de quan un és mort. Però, i tu? ¿On és ara la teva sincera, extravagant, homosexual i drogaddicta imatge? ¿Per què no et vares aixecar del llit com cada dia i

per què no vares anar a nedar quan t'estaven esperant? ¿Tenies por de complir els seixanta anys? ¿I ara què passarà amb el llibre que estaves escrivint? ¿No podries haver esperat i acabar-lo? Egoista! T'has mort quan tots et necessitàvem! A sang freda, Truman, a sang freda ens has matat una mica a tots.

Altres veus, Altres Ambits sentiran la **Música per a Camaleons** que tu vares compondre. Les **Oracions de Resposta** han quedat inacabades. Truman, què has fet, morint ara? ¿Deixar-nos amb la sang totalment freda?

Sentat a la meua habitació amb la pròpia individualitat, amb la tòpica música de fons —necessitat vital per al que escriu—, he començat a jugar a l'associació d'idees i, a la fi, he recordat la frase que va dir un filòsof —que ara no sé qui va ser, però és igual— que diu: "Quan no es pensa el que es diu, és quan es diu el que es pensa."

I això ve a que molta gent hem sentit que la música moderna és soroll i no res més. No penso parlar de música, per parlar d'ella ja hi ha el fantàstic David Stardust, sinó que vull que aquesta gent que pensa així, i tot el món, intenti, si més no, llegir les lletres de gent com David Bowie, Peter Hamill, Peter Gebriel, Jethro Tull, Yes, Pink Floyd i tants d'altres, perquè podrien comprovar que, malgrat el "soroll", la poesia inunda cada nota, domina cada to, replega els sentiments.

Intenta fer-ho i, fins i tot, amb sort, podreu aprendre anglès. De debò. Us ho diu aquest que us escriu

Aschmunadai

Tots els éssers, tots els esdeveniments de la teua vida, estan aquí perquè tu els has convocat. De tu depèn el que resolguis fer amb ells.

Richard Bach, *Il·lusions*

Rock'n Show

Es possible que tingueu ganes de comprar algun LP, també és possible que no en tingueu cap ganes. Sí, això és el més possible. Recomana disc és cada cop menys recomanable. En fi, malgrat tot, comencem de nou. Qui sap? Potser alguna àvia m'ho agrairà a l'hora de comprar un LP al seu nét.

I comencem parlant d'**Echo and the Bunnymen**. Ara fa uns anys, aquest era un grup que, amb d'altres com **Bauhaus**, **The Cure**, **The Psychodelic Furs**, etc, es mantenia en una línia subterrània, per sota de la lluentor de les modes passatgeres. Ara, degut al desmembrament d'aquestes modes, tots aquest conjunts han anat sortint a la llum. No podem parlar, evidentment, de grups estrella, però sí podem dir que entre tots ells, **Echo and the Bunnymen** han sobresortit amb una especial lluïssor. El seu darrer LP, **Ocean Rains**, és un treball molt ben acabat on el grup enllaça l'antiga *psychedelia pop*, les guitarres acústiques i els temes melòdics. Vells sons per a noves idees. Un d'aquells grups que, diuen, és imprescindible. Ja ho sabeu. I de les espinoses cavernes del nou *pop*, ens traslladem a uns paratges molt més assolellats. Un sol lúcid i tebi ens serveix de marc per a anunciar **The Smiths**. El primer LP d'aquest grup ha estat, aquesta temporada, una autèntica sorpresa. El seu és un *pop* tou, lànguid, senzill, melòdic, però, sobretot, emotiu. Aquest primer treball, anomenat senzillament **The Smiths**, ha desempolsegat el bagul de la música *pop* per excel·lència. Música sensible per a després de la dutxa. I més música per a un dia assolellat, encara que amb risc de tempesta. Algú digué de **Nacha Pop** que, quan existeix un grup com aquest, és que alguna cosa funciona bé. Ells ho demostren disc a disc. **Nacha Pop** no ha estat mai un grup d'èxits fulgurants, però ha sabut mantenir-se any darrera any amb un *pop* vibrant, fresc i convincent com pocs.

El seu nou mini-LP, **Una Décima de Segundo**, n'és tota una mostra. Peces com **Pagas Caro Mi Humor** o la que dona el títol al LP acrediten la vàlua d'un grup. Tota una garantia. Però, en fi, sembla que torna a sortir el sol. El rellotge s'ha cansat i la làmpara l'ha substituït. A fora, els cotxes... **The Cars** és un grup que posseeix l'estranya qualitat de saber fusionar la senzillesa del *rock* americà amb la frescor del *pop* més britànic. El resultat final té el sabor d'un cocktail combinat al punt. El seu últim LP **Herbeat City** segueix la mateixa recepta. Qüestió de gustos. I com que de gustos no hi ha

Soft Cell, Last Night In Sodoma, In Memoriam

res escrit, **Soft Cell** agafen les males i ens deixen. Bé, ara toca dir allò que el seu nou treball serà el seu LP pòstum, doncs bé, ho dic: el seu nou treball serà el seu LP pòstum. **This Last Night In Sodoma** és una mostra més del so *soul-barroc* històricament tecnificat característic del grup. **Soft Cell** han estat uns mestres en exprémer les màquines fins a fer-les delirar. Els seus temes, lleugers, obsessius o excitants, han passat a formar part de la història de la música *pop* contemporània. Més d'un electrodomèstic sentirà la seva separació. Ja plou.

SINGLES I MAXIS

Marxant dos **Alphavilles**! El primer ens canta un tema *popero*, dinàmic i irresistible: **Big in Japan**. Es diuen **Alphaville** i vénen de terres llunyanes. El segon, cronològicament primer, també es diu **Alphaville**, però ens vénen de més a prop. Ells són de l'estat espanyol i el seu tema s'anomena **De Máscaras y Enigmas**, una peça impecable, serena i suggestiva. Per acabar, una reedició. **Los Ilegales** han reeditat el seu antic *maxi* que inclou **Europa Ha Muerto**. Junt amb el *maxi*, també s'ha reeditat el seu primer LP. Temes com **La Casa del Misterio** no es poden deixar perdre. I me'n vaig, que plou fort i se'm mullaran els Gremlins. Punt i final.

HITS CASTELLANS

- Gary Low
- Video
- Radio Futura
- Mecano

HITS CATALANS

- Serrat
- Orquestrina Galana
- Raimon
- Joan Isaac

HITS ESTRANGERS

- Camaro's Gang
- Art Company
- Frankie Goes to Hollywood
- Spandau Ballet

Zodiàc

mercúri

VERGE

SIGNE de TERRA
22 d'Agost-22 Setembre

Si hi ha algú que respongui a la imatge representativa del sentit pràctic, aquest "algú" ha de ser del signe de Verge. El tenen fortament arrelat i els condiciona en tot allò que pensen, diuen i fan; els seus actes i treball es veuran reflectits per aquesta característica, a part que els farà inconfusibles. En conseqüència, els atorga una mentalitat planera, directa i, a pragmàtics, ningú no els passa la mà per la cara. No gasten gaires energies en somnis ni sospiren gaire per heroïcitats o anhels mai no abastats, la qual cosa és massa intangible pel que a ells els interessa. Creuen en allò que veuen, viuen i tenen al davant. Les abstraccions i les irrealitats no són fetes per als Verge. Valoren molt la intel·ligència manifestada en tots els camps i avorreixen els esgarips passionals i les hemorràgies d'afecte; són més cerebrals que emotius, encara que els seus sentiments són intensos, veritables, profunds. Els Verge s'han fet populars per la seva acusada tendència critiquejadora; la impopularitat els ve donada per la gent que ha rebut la garrota d'una de les crítiques "virgueres", però cal matisar: sense tenir la incontinença verbal dels Sagitari, als Verge, el que els passa és que no suporten la barrueria de cap mena i, d'altra banda, cerquen en tot una mínima condició de qualitat. Tot i la seva virtuositat critica, aquestes crítiques solen ser constructives, convertint-se en clars atacs o sagetes si el destinatari, simplement, no els plau, encara que, curiosament, tenen el do d'encertar en la martellada, perquè són sempre certers. El prototipus més depurat del Signe, serà seriós, un xic garratibat, auster, llest, detallista, humil... i també un estalviador de primera, si no forçosament amb els calers, sí amb tot una mica en general. Signe de Terra, ho evidencien amb un ferrenc i esmerçat voluntarisme quan

se submergeixen en treballs del seu interès. Són uns primmirats, minuciosos, perfeccionistes i eficients, tot d'altíssima volada... quan la feina els abelleix, és clar. Acostumen a pretendre, discretament, que se'ls reconegui, valori i agraeixi la feina fet; si no és així, s'empipen. Els Verge, malgrat la seva clara mentalitat pràctica, planera i poc complicada, poden ser rancuniosos, i les rancúnies, d'eterna durada. Però, què més pot demanar-se? Van sempre al gra; són forts i pràctics; amb els requisits humans a punt i d'una ètica personal indiscutible. No pot demanar-se gaire més...

PERSONALITATS VERGE:

Greta Garbo, H.G. Wells, L. Tolstoi, Elia Kazan, Luis E. Aute, Lafayette, Sofia Loren, M. Chevalier, Goethe, Ingrid Bergman, Lauren Bacall, Ingres, Aleix Ferrater, Pablo Salgado.

BALANÇA

SIGNE D'AIRE
23 de Setembre-22 Octubre

Estan magistralment dotats per a fer i esbrinar qüestions de tota espècie i per a l'escorcoll de plantejaments que a tothom resultarien carregosos o incòmodes, perquè en troben sempre el requisit i la solució idònia. Són subsidiaris eterns de la discreció, la cautela i el sentit just de tot. Catedràtics en l'art de calibrar situacions difícils, els seus consells són com l'oxígen vital que auxilia afers i persones. Fets de i per a la diplomàcia, la seva presència no destaca, però la seva absència es fa insuportable quan se'ls ha conegut. Fanàtics practicants de l'harmonia, els Balança són gent molt reposada, sobria, metòdica, gentil, discreta, treballadora, sociable, mesuradament simpàtica i molt, molt intel·ligents, cultivats en l'ambrosia del propi tarànnia majestàticament auster. No us donaran mai la raó tot i que la tingueu sense cap dubte; per a ells la "raó" total no existeix. Rebutgen els absolutismes i cerquen amb instint, amb obstinació i "ad

eternum", el "punt mig" —l'equilibri— en TOT. Aquesta perpètua recerca els confereix a ells mateixos el caràcter tan indecís i fa les seves reaccions, a vegades, molt curioses per no dir exasperants. Però hauríeu de comptar amb tots ells per a tota activitat: les coses aniran més lentes, però es faran millor. Són, parlant en to frívol, però no incert, la gent més formosa i ben fotuda de l'escala zodiacal. Gràcils, artístics i arrodonidament esculpits, de trets fesonòmics que són un bàlsam per a la mirada i de faccions regulars, endolcides i correctes; la seva veu és un corrent intern que asserena, un cúmul de matisos de pauta igualada i ben timbrada. És inevitable fer esment del somriure dels Balança. Qui els conegui, qui ho comprovi, qui ho llegeixi —en parlen els estudiosos del tema astrològic— sabrà que el seu somriure enllumena l'ambient més fosc, volatilitza ires ferotges i escampa boires. Quan un Balança somriu, les ganes de viure creixen i el món és més agradable. (Si patentessin el somriure i n'explotessin el monopoli, l'existència humana seria una altra cosa, senyors.) Llàstima, però, que per moure un peu hagin de demanar permís a l'altre. Llàstima que es deixin matar abans de dir un "no" quan caldria. Llàstima que, mentre sospesen, mesuren i temptegen, l'ocasió ja hagi passat. Llàstima que siguin tan caga-dubtes i tan poc enraonadors i tan esfereïdorament indecisos. Llàstima o sort que així sigui, ja que, de no ser-ho, serien la perfecció que camina.

Personalitats Balança:

Gandhi, John Lennon, Nietzsche, Sarah Bernhart, Liszt, Graham Greene, B. Bardot, Angela Molina, Truman Capote, Ramon Muntaner, Marcello Mastroiani, Oscar Wilde, Charlie Brown, Teresa Tarabal, Manel Gómez.

SIGNES: PLANTES I FLORS

Aries: Romaní—Taure: Rosa—Bessons: Oregana—Càncer: Lilàs—Lleó: Encens—Verge: Jacint—Balança: Gardènia—Escorpió: Xipell—Sagitari: Violeta—Capricorn: Oxalis—Aquari: Falguera—Peixos: Glicina.

— M. Angels López

—Entreteniments—

COCO

GALACTICO

A ver si encontrais en esta sopa de letras interestelar los nombres de estos ocho astros:

★ VENUS
★ TIERRA
★ LUNA
★ URANO
★ SATURNO
★ JUPITER
★ MERCURIO
★ MARTE

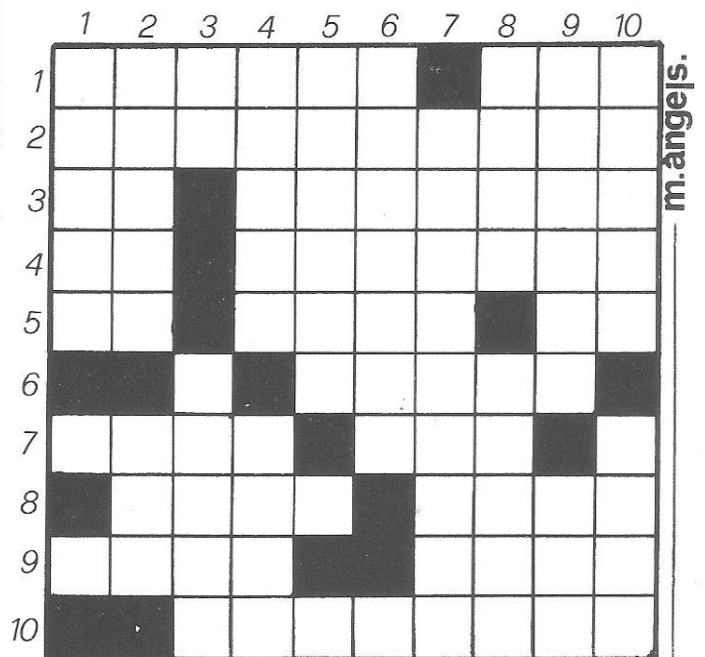
HORIZONTALES:

(1) Forzudo personaje comedor de espinacas y enamorado de Olivia.— Marca electrodoméstica.— (2) Mujeres que se dedican a la labranza.— (3) En catalán, hueso.— Sulfúrico o nítrico, però brutote.— (4) Tercera nota musical.— Los fenden en los estancos.— (5) Osmio.— Por favor, insertad en las casillas: ORIL.— Negación.— (6) Fósforo.— Población sevillana.— (7) Cincuenta más veinte más treinta.— Plantígrado peludo.— En los coches de Jaén.— (8) Famoso Papá navideño.— Así la llamaba Marco Antonio.— (9) Chimpancé.— Opera de Giuseppe Verdi.— (10) Escritora anglosajona amiga de H. Miller, con Diario personal muy interesante (una palabra).—

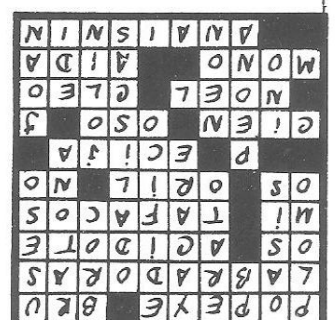
VERTICALES:

(1) Persona pelma; también, metal muy pesado.— Carbono.— Mil.— (2) Vegetación y agua en el desierto.— Hija de Cadmio.— (3) Plomo.— Mujer que trabaja de peón.— Musa de la Poesía Elegíaca.— Gas

EL CRUCIGRAMA

SOLUCIÓN:

Quan es parla de l'alliberació de la dona, l'home diu que SI amb la paraula, SI amb el cap i NO amb el cor.

— Núria Espert

Tots som aficionats: en la nostra curta vida no tenim temps per a altra cosa.

— Charlie Chaplin

No he conegut gairebé mai cap matemàtic que es trobés en condicions de treure conclusions raonables.

— Plató

FARMACIA CENTRO DE ESPECIFICOS

A. SALTÓ VALLES

fórmulas
magistrales
análisis
oxígeno
ortopedia
grupos
sanguíneos

av. madrid, 222 - vallespir, 103 tel. 339 63 32 - 08014 barcelona

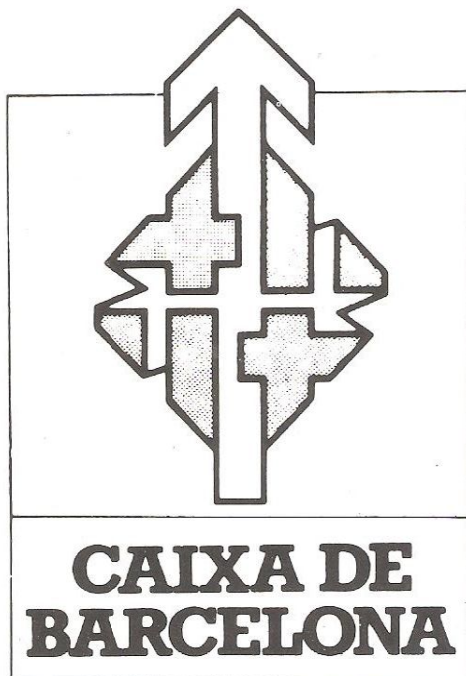

AUTOESCOLA

AUTO ESCOLA SANTS-CAR

consell de cent, 19
metro: HOSTAFRANCS (linia 1) — bus: 56 - 57

08014 - barcelona tel- 223-71-23

08014 BARCELONA

Sants - Sants 65-69 - tlf. 421.35.11
Plaça del Centre - Av Madrid 217 i Vallespir 113
Hostafrancs - Consell de Cent 11 - tlf. 243.55.03
La Bordeta - Badal 90-92 - tlf. 331.26.47
Gayarre - Gayarre 15-17 - tlf. 422.35.72
Olzinelles - Olzinelles, 10-12 - tlf. 422.36.27
Sant Medir - Constitució 40 - tlf. 421.30.10

08028 BARCELONA

Badal - Carretera de Sants 295-297
Av. de Madrid - Av. de Madrid 9 - tlf. 333.18.16
Sugrañes - Sant Federic 1-3 - tlf. 422.39.72
Santa Tecla - Av. Madrid 92 - tlf. 339.83.14
Can Mantega - Violant d'Hongria 100 - tlf. 339.44.23
Galileo - Galileo 54-58 - tlf. 330.51.04

ADHERITS AL SECRETARIAT D'ENTITATS